

Številka 1 | NOVEMBER 2020

SeM@FoR

SEKCIJA ZA MLADINSKO KNJIŽNIČARSTVO

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

SENČNO GLEDALIŠČE

KVIZ MODREGA PSA

VIZIJA IN POSLANSTVO SEKCIJE ter
PREVOD IFLINIH SMERNIC

POVEZANA

PRAVLJIČNI VEČERI

REZULTATI ANKETE o
PROFILU MLADINSKEGA KNJIŽNIČARJA

www.zbds-zveza.si

Uredništvo se predstavi

- Predsednica Sekcije za mladinsko knjižničarstvo in glavna urednica glasila SeM@FoR Urška Bonin je v koprski knjižnici vodja Oddelka za mlade bralce in vodja projekta Berimo z Rovko Črkolovko.
- S Ptuja prihaja pravljíčarka in pobudnica ustanovitve Sekcije za mladinsko knjižničarstvo Liljana Klemenčič.
- Lea Hedl je pravljíčarka in koordinatorka projekta Pravljíčni večeri v Mariborski knjižnici.
- Maja Kenda iz Kranja soustvarja Družinsko branje, Kviz Modrega psa in ureja spletno stran za otroke in mlade.
- Lavra Tinta je pravljíčarka in vodja mladinskega oddelka v Knjižnici Bežigrad, Mestni knjižnici Ljubljana.

V glasilu želimo predstaviti svoje delo, mladinsko knjižničarstvo in predvsem izvrstne dejavnosti ter projekte slovenskih mladinskih knjižničarjev.

Urška Bonin

Liljana Klemenčič

Lea Hedl

Maja Kenda

Lavra Tinta

Kazalo vsebine

- 04** SeM@FoR - pojasnila
- 06** Uvodni nagovori
- 13** Prevod smernic
- 14** Ta presneta terminologija
- 16** Vizija in poslanstvo
- 22** Utrip mladine
- 26** Po SeM@FoRjevih poteh
- 50** Analiza rezultatov ankete
- 60** Literarna SVETilka
- 65** SeM@FORE

Pripravljeni, pozor, zdaj!

Sekcija za mladinsko knjižničarstvo pri ZBDS je ponovno pričela z delovanjem v letu 2018, ko so bile na novo potrjene sedanje članice Izvršnega odbora. V predhodnem mandatnem obdobju sekcija namreč ni bila dejavna. Članice Izvršnega odbora smo se odločile, da se bomo dela lotile preudarno in po korakih. Tako smo si že na začetku mandatnega obdobja zastavile temelje svojega delovanja: oblikovanje vizije in poslanstva, organizacija izobraževanj za mladinske knjižničarje, prevod smernic, anketa in izdelava celostnega poklicnega profila mladinskega knjižničarja. In nenazadnje tudi izdaja glasila.

V glasilu vidimo enkratno priložnost za lažje uresničevanje svojega poslanstva. Želimo si, da tudi sami aktivno sodelujete pri izgradnji vsebine, zato bomo z veseljem in ponosom v glasilu delili vaše zgodbe o uspehu. Zahvaljujemo se vam, da skupaj z nami gradite pozitivno samopodobo slovenskega mladinskega knjižničarja.

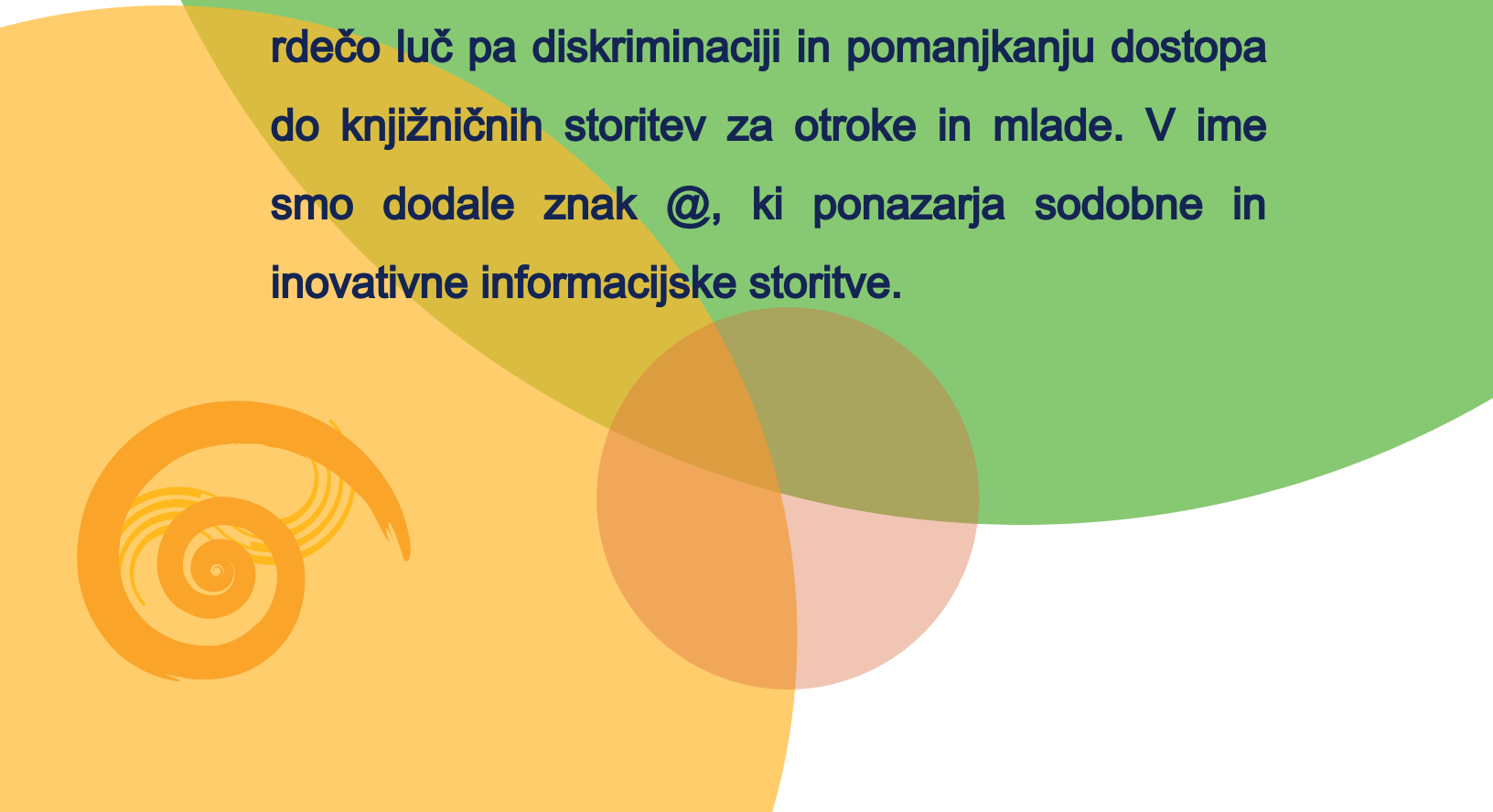
Urška Bonin, predsednica

Zakaj

SeM@FoR?

- Semafor ima v naših življenjih pomembno vlogo, pravzaprav najpomembnejšo. Prepušča, usmerja in ustavlja promet.
 - Sekcija za mladinsko knjižničarstvo namreč želi delovati ZA otroke, ZA mladino, ZA mladinske knjižničarje in tako dajati zeleno luč vsem inovativnim projektom, dobrim praksam ter razvoju, rdečo luč pa diskriminaciji in pomanjkanju dostopa do knjižničnih storitev za otroke in mlade. V ime smo dodale znak @, ki ponazarja sodobne in inovativne informacijske storitve.
-

Ko je začetek nekaj več kot samo začetek

Sedim pred listom papirja. Ni prazen, poln čačk je. Nič ni dovolj dobro. Nobena besedna zveza, ki jo zapišem, ni dovolj močna, dovolj zgovorna, dovolj strokovna. Saj to, kar snujem, ni le še en nagovor v vrsti mnogih. Saj to ni le spodbudni pozdravni uvod v vrsti mnogih. Tukaj gre za mnogo več. Spoštovanje, preteklost, prihodnost, bistvo, odnos. Gre za življenje v sto in eni razlagi besede življenje.

Tudi v tem primeru se je vse pričelo pri besedi. Besedi, ki je v strokovni prostor prinašala zamisel o povezovanju mladinskih knjižničarjev, sprožala mnoga razmišljanja in debate, ali takšno povezovanje sploh potrebujemo in dala osnovo, da smo Sekcijo za mladinsko knjižničarstvo dobili v okviru našega stanovskega društva. Od ideje do izvedbe je bilo izgovorjenih, napisanih in prebranih veliko besed. Besede so pot pričele v štajerski navezi mladinskih knjižničarjev, ki so ta predlog zagovarjali, pripravili in zastavili v Društvu bibliotekarjev Maribor. Mladinski knjižničarji so takrat po precej polah papirja razprostrli različne besede in iz njih oblikovali strokovne argumente, da so prepričali stanovske kolege o prepotrebem povezovanju specifičnega profila strokovnega kadra, ki presega zidove zgolj enega tipa knjižnic. Najmočnejše sta pri pisanju pero (ali tipke) v rokah držali in bili s tem izredno močna spodbuda Liljana Klemenčič iz Knjižnice Ivana Potrča Ptuj in Maja Logar iz Mariborske knjižnice. Liljana Klemenčič je bila tudi prva predsednica sekcije, Maja Logar pa članica izvršnega odbora v prvem mandatnem obdobju.

Po tem je bilo treba s sekcijo še zadihati in ji pomagati narediti prve korake, jo naučiti govoriti in brati ter ji pomagati na samostojno pot pri odkrivanju tega sveta. Čisto podobno poti, ki jo mladinski knjižničar opravi z marsikaterim mladim bralcem, ki ga sreča na svoji profesionalni poti.

To pot je zelo zaveto opravila Maša Kodrič, sedaj poročena Oliver, iz Narodne in univerzitetne knjižnice. Kolegi, močno aktivni na terenu mladinskega knjižničarstva, so, od več let trajajočega podajanja strokovnih argumentov po nujnosti sodelovanja v takšni sekcijski obliki, potrebovali drugačen veter v krila povezovanja.

Ni naključje, da je pred leti predlog o ustanovitvi sekcije za mladinsko knjižničarstvo zelo močno podprla tudi Mariborska knjižnica, ki s svojim več desetletij trajajočim, sistematično zasnovanim in organiziranim delom z mladimi bralci - in za mlade bralce - predstavlja enega od dveh pomembnih središč mladinskega knjižničarstva v Sloveniji. To pozicijo Mariborske knjižnice utrjuje tudi njen Center za spodbujanje bralne pismenosti.

Prebudi se želja, da vse ponovno izbrišem. Ker je tako težko najti najboljše besede, misli, stavke ... tako je, ko se te dotakne svet mladinskega knjižničarstva. Tam je vedno prisotna težnja po najboljšem. Zakaj? Ker mladi to morajo dobiti, da lahko rastejo. Ker mladi tako radi vsrkajo najboljše. Ker mladi danes potrebujejo, želijo, zahtevajo in tako zelo enostavno pokažejo hvaležnost za najboljše. V knjižničnih krogih smo navajeni, da so v ospredju najmlajši. A mladinski knjižničarji in mladinsko knjižničarstvo skrbi tudi za mladostnike, ki se močno zasidrano sprehajajo v svetu, ki ne sloni na besedah, temveč na dejanjih.

Nekatera dejanja se nam pogosto zdijo samoumevna. Tudi dobro organizirano delo z mladimi v slovenskih knjižnicah radi v strokovnih krogih sprejemamo kot samoumevno in pogosto razmišljamo, kako bi ga prestavili v razsežnosti sedanjega trenutka. Ko povežemo rezultate različnih raziskav, dobimo sliko, ki nas lahko prepriča v nasprotno: naši mladi sodržavljeni imajo tako veliko bogastvo dostopa do zgodb in znanja ravno zato, ker je sistem skozi različne ureditve in obdobja postavil, zagovarjal in ohranil na visokem mestu predvsem vodilo, da mora biti skrb za najboljše pri mladem bralcu.

Od besede, zgodbe, ilustracije, opreme do ljudi in odnosa. Ni treba izdelati novega sistema, morda le vnesti drugačnost današnjega trenutka. Čeprav v to nisem popolnoma prepričana. Čas epidemije, ki je bil tudi čas intenzivnega nastajanja tega pomembnega spletnega glasila Sekcije za mladinsko knjižničarstvo, je pokazal, da mladi najdejo pristen odnos tudi tam, kjer se odrasli radi izgubimo. Na spletu, video konferencah, pametnih telefonih. A izkaže se, da imamo na koncu vsi radi fizični objem. Kdaj to spoznamo? Seveda takrat, ko se ob vrnitvi v šolo, razred, vrtec ne smemo objeti.

Sekcija za mladinsko knjižničarstvo pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije dela trdne, odločne korake v želji, da med strokovno javnostjo ozavešči tudi pomembnost svojega profila poklica, hkrati pa je vezni člen med tistimi, ki vsak dan znova vnašajo spremembe tam, kjer se vse prične: pri mladih. Saj na mladih še vedno svet stoji, mar ne?! Za prispevke, ki jih bo v strokovni prostor mladinskega knjižničarstva prinašalo to glasilo, verjamem, da bodo vedno znova izkazovali nujnost po sodelovanju različnih akterjev pri cilju, ki si ga najbolj želimo doseči: pismeno družbo.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije je ponosna na vse svoje sekcije, njihovo delovanje, prepletenost in vpliv v strokovnem ter širšem prostoru. Lepo pot želim spletnemu glasilu Sekcije za mladinsko knjižničarstvo. Kot na poti v visokogorje: začetni vzpon zahteva pravo mero navdušenja, na vrhu pa se nam odpre prečudovit razgled. Pa še zadihamo lahko spet dokaj normalno. Članicam izvršnega odbora Sekcije za mladinsko knjižničarstvo želim prečudovit razgled po prvem vzponu in polno mero vdihov na poti do naslednje številke.

dr. Sabina Fras Popović
predsednica ZBDS

Dragi mladinski knjižničarji

Na mladih svet stoji...
...in tudi pade.

Ali če povem drugače, mladi ste (so) prihodnost, ki bo zrcalo v sedanosti pridobljenih vrednot, sočutja in odgovornosti. Nas jutri sploh še čaka, če teh vrednot ne bomo znali najti?

Nekoč je nekdo dejal: "Dajte mi veliko dobrih učiteljev, pa bom spremenil svet." Jaz bi k učiteljem dodala še knjižničarje.

Biti dober učitelj ali knjižničar, predvsem mladinski knjižničar, je stvar srca. Obrt, knjižničarska in pedagoška, je samo podpora prelivajoči se mavrici duha, ki se pne nad stvarnostjo.

Vsako dejanje mladinskih knjižničarjev, ki skrene z uhojenih poti, je zelo dragoceno. Tako vidim tudi glasilo, ki ste ga v Sekciji za mladinsko knjižničarstvo pri ZBDS pogumno zastavili in za katerega ste s poglobljenim premislekom oblikovali ime. Naj bo glasilo valilnica idej in zakladnica dobrih praks. Naj bo odsev vašega delovanja, vaš obraz in vaš navdih. Pišite, pripovedujte o uspehih in o zablodah, tudi to so dragocene informacije.

Nič ni bolj pomembnega za oblikovanje sočutnega in odgovornega človeka, kot so zgodbe. Te so v knjigah. Poti do knjig utirajo knjižničarji. In krog je zaključen.

Poletite, mladi bralci in mladinski knjižničarji! Poletite, Ikarji!

Vesna Horžen
predsednica ZSK
4. 5. 2020.

Uvodni nagovor

Pri oblikovanju vizije in poslanstva Sekcije za mladinsko knjižničarstvo smo se ozirali na pomembne dokumente, katerim smo zakonsko ali stanovsko zavezani: Akcijski načrt oz. program ukrepov za trajnostni razvoj OZN Spremenimo svet : agenda za trajnostni razvoj do leta 2030, Konvencija o otrokovih pravicah OZN in IFLA smernice za knjižnične storitve za otroke, stare med 0 in 18 let.

Smernice, agenda in konvencija nam narekujejo zavezanost človekovim in posebej otrokovim pravicam, spodbujanje ustvarjanja in razširjanja otroških knjig, omogočanje vseživljenskega učenja in gradnjo spodbudnih in inkluzivnih učnih okolij, da bomo v bodoče dosegli svet splošne pismenosti, kjer bodo zadovoljene tudi potrebe najbolj občutljivih, kar hkrati opredeljuje naše poslanstvo:

Po Agendi 2030 bi **vsi** ljudje, ne glede na spol, starost, raso in narodnost, tudi invalidi, migranti, domorodna ljudstva, otroci in mladi, zlasti tisti v težkih življenjskih okoliščinah, morali imeti **možnost za vseživljenjsko učenje**. Za spodbujanje trajnostnega razvoja je treba ljudi **osveščati o človekovih pravicah** in enakosti spolov ter **preurediti ustanove** v varna, nenasilna, **spodbudna učna okolja**. V svoji viziji si predstavljajo **svet splošne pismenosti**. Svet pravičnega in splošnega dostopa do kakovostnega izobraževanja na vseh ravneh. Svet, v katerem bomo utrdili svojo **zavezanost človekovim pravicam**. Svet, ki bo **vlagal v svoje otroke** in v katerem bodo vsi otroci odraščali brez nasilja in izkoriščanja. Svet, v katerem bodo vse ženske in deklice uživale popolno enakost spolov in v katerem ne bo več pravnih, družbenih in ekonomskih ovir za krepitev njihove vloge. Pravičen, nepristranski, strpen, odprt in družbeno vključujoč svet, v katerem bodo **zadovoljene tudi potrebe najbolj občutljivih**.

Svet splošne
pismenosti

Spodbudna
učna okolja

Osveščanje o
človekovih
pravicah

Vsem enake
možnosti

Konvencija nam narekuje **spodbujanje širjenja** družbeno in kulturno koristnih **informacij** ter ustvarjanja in **razširjanja otroških knjig**, posvečanje posebne pozornosti **jezikovnim potrebam otroka**, ki je pripadnik manjšinske skupine s krepitvijo spoštovanja do otrokovih staršev, njegove kulturne identitete, jezika in vrednot. Pravico otroka do **svobode izražanja** konvencija opredeljuje kot **svobodno iskanje, sprejemanje in širjenje** vsakovrstnih **informacij** in idej, ne glede na meje, v ustni, pisni, tiskani ali umetniški obliki.

IFLA smernice za knjižnične storitve za otroke, stare med 0 in 18 let, v prvi vrsti označujejo **mladinskega knjižničarja** kot osebo, ki lahko **spodbuja osveščanje** in posledično **uresničevanje otrokovih pravic**, saj ima le-ta ključno vlogo pri razvoju pismenosti in širjenju informacij o pomenu pismenosti in branja.

Uresničevanje otrokovih pravic

Ustvarjanje in širjenje otroških knjig

Jezikovne potrebe otroka in svoboda izražanja

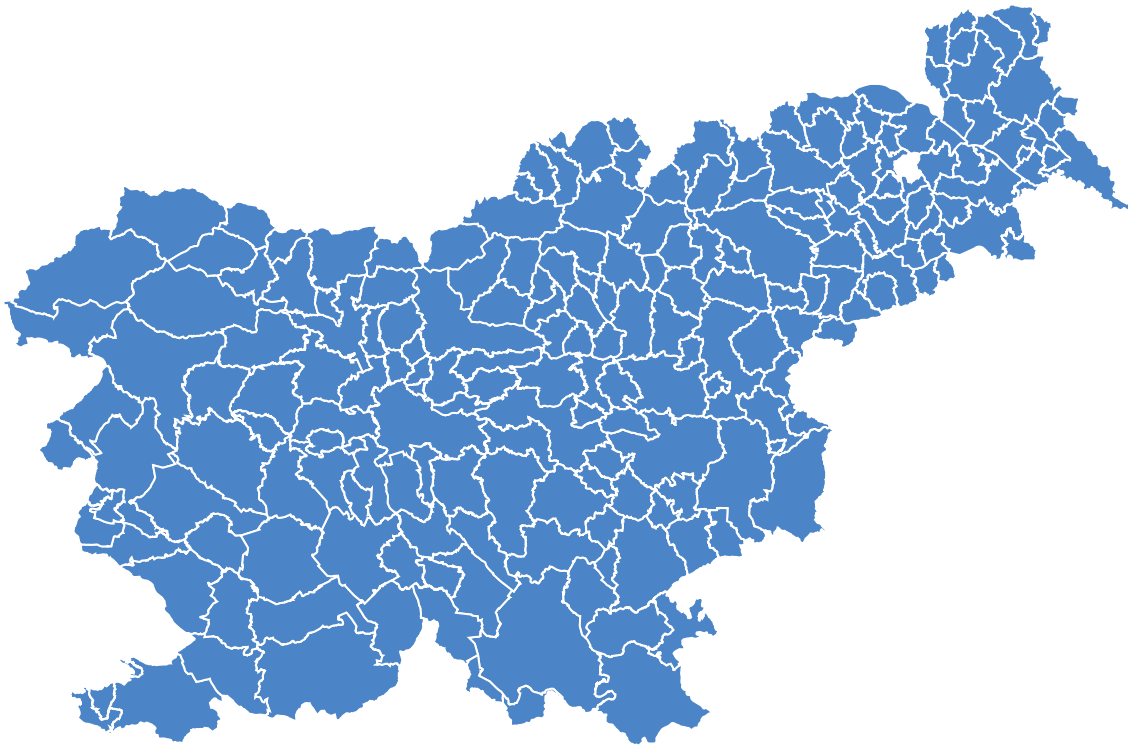
Širjenje družbeno in kulturno koristnih informacij

Prevod smernic

Z veseljem in ponosom vam sporočamo, da imamo v slovenskem strokovnem prostoru prvi prevod IFLA smernic za knjižnične storitve mladinskih knjižnic, ki ga je v preteklem letu pripravila naša Sekcija. Pri oblikovanju prevoda tega dokumenta z naslovom: IFLA smernice za knjižnične storitve za otroke, stare med 0 in 18 let, smo naleteli na nekaj dilem v zvezi z ustreznostjo terminologije.

V tujini so ciljne skupine starostno podrobno opredeljene z naslednjimi kategorijami: dojenčki, malčki, predšolski otroci, šolski otroci in najstniki – vsako področje pokriva določen profil knjižničarja (preschool librarian, children librarian, youth librarian ali young adult librarian). V slovenskem prostoru pa vse zajete storitve izvaja mladinski knjižničar, zato smo se znašli v zagati pri prevodu zgoraj označenih izrazov.

Opiramo strokovno razpravo o smiselnosti uvajanja novih terminov na področju mladinskega knjižničarstva in vas vabimo, da z nami delite vaše strokovno mnenje na forumu nove spletne strani slovenskih splošnih knjižnic.

Sodelujte v Forumu

Člani IO Sekcije za mladinsko knjižničarstvo pri ZBDS smo se odločili, da v slovenskem prevodu smernic ohranimo termin, ki je v slovenskem prostoru že dolgo uveljavljen, in sicer »mladinski knjižničar«, čeprav izvorno besedilo smernic dosledno uporablja izraz »otroški knjižničar« (children's librarian), ki naj bi zajemal specifična dela tako predšolskega knjižničarja – early years librarian – kot tudi

mladinskega knjižničarja – young adult librarian. Posledično se v prevodu pojavlja izraz mladinska knjižnica, kjer sicer izvorno besedilo navaja termin otroška knjižnica – children's library. Spraševali smo se, ali ni morda čas za uvedbo novega termina in odgovor našli v dejstvu, da se zaenkrat v slovenskem prostoru ni moč izobraziti za specifične profile, prilagojene različnim starostnim stopnjam, kot je to praksa v tujini.

► *Kdo sem – mladinski knjižničar, knjižničar za otroke ...?*

Glede na to, da so si dojenčki, malčki, predšolski otroci, šolski otroci in najstniki razvojno zelo različni, se nam zdi smiselno slediti tujim praksam in v slovenske standarde ter smernice uvesti podrobnejšo starostno opredelitev ciljnih skupin uporabnikov in specifičnih storitev zanje ter s tem tudi novo terminologijo. V slovenski prostor želimo uvesti nov termin, in sicer »**otroški knjižničar**« ali kakšno drugo ustrežnejšo izpeljavo prevoda children's librarian namesto uveljavljenega izraza »**mladinski knjižničar**«, kar utemeljujemo s preprostim slovničnim pojasnilom. SSKJ mladino opredeljuje kot »mlade ljudi, zlasti med štirinajstim in petindvajsetim letom«, pričujoče smernice pa zajemajo storitve, ki so namenjene otrokom med 0 in 18 let. Posledično se tako nov izraz »otroška knjižnica/otroški knjižničar« kot pričujoče smernice sklicujeta na Konvencijo o otrokovih pravicah, ki opredeljuje otroka kot osebo, mlajšo od 18 let.

Razmišljamo tudi o nujnosti kovanja popolnoma novega naziva ali besedne zveze, saj se v slovenskem prostoru otroški/otroško pogosto sliši in dojema kot nedoraslo, otročje. Samopodoba mladinskega knjižničarja v Sloveniji pa ni tako trdna, da bi vzdržala nov naziv, ki bi na prvi pogled morda zvenel drugorazredno.

Iz spodnjih primerov sledi, da se bomo morali tudi knjižničarji poslužiti kakšne grške ali latinske predpone v novo skovanem nazivu oz. poiskati ustrežnejšo besedno zvezo. Morda »**knjižničar za otroke**«.

Pomislimo npr. na:

otroški
zdravnik je
poimenovan
s tujko =
pediater

kdor poučuje
otroke je
pedagog in ne
otroški učitelj

kdor proučuje
telesni in
duševni
razvoj otrok je
pedolog

morda
knjižničar za
otroke?

VIZIJA

Naša vizija je usmerjena na tri deležnike v slovenskem knjižničnem prostoru. Na otroke in njihove starše oz. skrbnike, na mladinske knjižničarje in strokovne delavce ter na mladinske oddelke splošnih knjižnic oz. njihove upravljalce in vodilno osebje. Zato smo našo vizijo in želje razdelili na tri sklope:

DELEŽNIKI:

300+ mladinskih knjižničarjev

58 splošnih knjižnic

5.4%

Skoraj 390.000* otrok starih med 0 in 18 let

* podatek iz statističnega urada, julij 2020

KNJIŽNIČNO OSEBJE

MOTIVACIJA

- » Želimo si, da bi bili vsi mladinski knjižničarji motivirani za delo,
- » da bi bili motivirani za permanentno izobraževanje,

SAMOPODOBA

- » da bi imeli pozitivno samopodobo in bi s tem prispevali k prepoznavanju profila mladinskega knjižničarja v javnosti kot ključnega profila pri uresničevanju nekaterih otrokovih pravic in vizije agende 2030 o splošni pismenosti,

ZNANJE

- » da bi poleg strokovnega znanja imeli tudi znanje iz področja pedagogike in razvojne psihologije ter zakonodaje za delo z otroki.

KNJIŽNICE KOT USTANOVE

UČNA OKOLJA

- » Želimo si, da bi se sodobne mladinske knjižnice prilagodile potrebam o preoblikovanju prostora in bi po načrtih agende za trajnostni razvoj ter po vzoru danskega modela preuredile svoje prostore v spodbudna učna okolja.

INKLUZIVNOST

- » Želimo si, da bi mladinske knjižnice vsem posameznikom v enaki meri ponujale možnost za raziskovanje, kreativnost, participacijo in navdušenje in jim tako v knjižničnih prostorih nudile možnost izkustva, vključenosti, opolnomočenja in inovativnosti.

UPORABNIKI KNJIŽNIC

ENAKOPRAVEN DOSTOP

- » Želimo si, da bi imeli vsi otroci ne glede na socialno- ekonomske, etnične, kulturne in verske razlike ter razlike v otrokovih zmožnostih, zaradi takšnih ali drugačnih oblik oviranosti, enakopraven dostop do storitev,

ZA NAJSTNIKE

- » da bi si knjižnice prizadevale za oblikovanje specifičnih programov, ki bi vzbudili pozornost najstnikov, ki navadno zelo poredko obiskujejo knjižnice.

UPORABNIKI KNJIŽNIC

VSI ZAZNAVNI TIPI

- » da bi si knjižnice prizadevale za oblikovanje prilagojenih programov in storitev za vse zaznavne tipe: avditivne, vizualne in kinestetične.

ČLANSTVO

- » da bi bili vsi otroci v Sloveniji stari med 0 in 18 let člani splošnih knjižnic,

ŠIROK DOMET

- » da bi domet dela mladinskih oddelkov segal do vseh posameznikov te starostne skupine.

POSLANSTVO

Naše poslanstvo je nuditi podporo knjižničnemu osebju preko informiranja o trenutnih trendih, vprašanjih in raziskavah na področju mladinskega knjižničarstva, da se bo lažje soočalo z izzivi, ki jih prinašajo hitro spreminjajoče se vloge in naloge mladinske knjižnice v 21. stoletju. Tako bodo mladinski knjižničarji opolnomočeni za izvajanje visokokakovostnih storitev za otroke vseh starostnih skupin in zmožnosti.

Kaj pa mladina ... ?

Naj mladinski knjižničarji
svoje storitve ponujajo tudi
dijakom ali celo
študentom?

» **Urška Bonin**

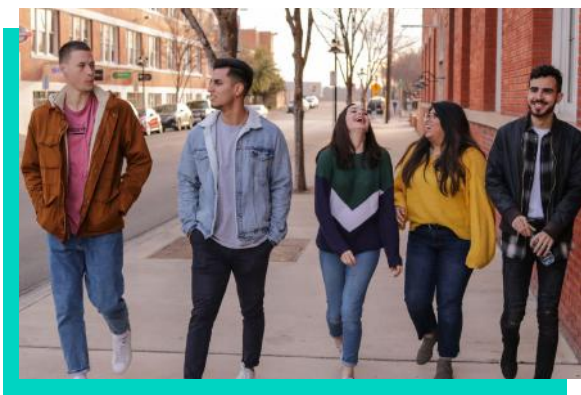

» Utrip mladine

☆ Vizija

Sekcija za mladinsko knjižničarstvo je v svoji viziji kot ciljnega uporabnika opredelila otroka, starega od 0 do 18 let.

» Obrazložitev:

Ta odločitev je zahtevala poseben premislek in verjamem, da še zdaleč ni dokončna in da jo bomo v bodoče morali prilagoditi novo razvijajočim se storitvam.

Res je, da se nabava gradiva za mladinske oddelke po Sloveniji v večji meri naslanja na starostno skupino od 0 do 15 let oz. na zaključeno osnovno šolo in da se dijake že usmerja na oddelke za odrasle, pa najsi bodo ti prostorsko ločeni ali ne, a veljajo najstniki v očeh Sekcije še vedno za uporabnike mladinskih knjižnic. Pri tem, kdo je najstnik in kdo odrasla oseba, si marsikdo ni enoten:

- najstnik: od 11 do 19 let,
- polnoletnost v Sloveniji: 18 let,
- polnoletnost v tujini: od 18 do 21 let,
- mladi odrasli (ang. Young Adults) oz. pozno najstništvo: od 18 do 24 let.

Če naj se zanašamo na domači zakon in kot vodilo iz tujine vzamemo IFLINE smernice za knjižnične storitve za otroke, je potem odločitev starostnega razpona jasna. Če pa smo malce bolj plastični in pogledamo tudi psihosocialni in ekonomski okvir, ugotovimo, da se razpon od 0 do 18 zelo hitro in upravičeno razpotegne na vsaj 24 let.

» Kdo je najstnik?

11-19

Najstnik

18

Polnoletnost
v
Sloveniji

18-21

Polnoletnost
v
tujini

18-24

Mladi odrasli
Young Adults
oz.
pozno najstništvo

» Utrip mladine

Vprašajmo se, kaj je »normalno« za mladega odraslega?

Kje živi? S kom živi? Se šola? Je zaposlen? Je zaposlen in se hkrati šola? Je brezposeln? Je blizu staršem? Je sam že starš? Je v zakonski ali partnerski zvezi? Je davkopllačevalec? Volivec? Meščan?

Ne glede na to, kako smo si odgovorili, se lahko strinjamo, da večina potencialnih uporabnikov iz starostne skupine med 18 in 24 let potrebuje posebej prilagojene knjižnične storitve. Nedvomno je tak uporabnik ure pravljič in druge priljubljene izobraževalne programe standardnih mladinskih oddelkov že prerasel, v svetu odraslih pa še ni čisto suveren in samostojen ter potrebuje prehodno, adaptivno obdobje in temu primerno prilagojene storitve ter njemu relevantno vsebino.

Čeprav je Sekcija svojo vizijo načrtala v starostni skupini od 0 do 18 let, si močno želi, da bi se v bodoče to spremenilo. Želimo si, da bi se položaj mladega uporabnika v slovenskem mladinskem in splošnem knjižničarstvu uredil tako zakonsko kot tudi z vidika pridobivanja strokovne izobrazbe zaposlenih, pa tudi z vidika samopodobe mladinskega knjižničarja in kaj vse naj bi na podlagi le-te sodilo v njegov spekter dejavnosti.

Nenazadnje nas naš vsesplošno sprejeti naziv »mladinski« knjižničar uvršča ravno v to ciljno skupino, za katero, roko na srce, vsi bolj ali manj tožimo, da je v naših prostorih ni. Smo se kdaj vprašali, kdo je zanje »odgovoren«? So to mladinski oddelki z gradivom od 0 do 15 let ali so to oddelki za odrasle?

V glasilu Sekcije bomo v rubriki *Utrip mladine* v obliki nagovorov in razmišljanj skušali spregovoriti tudi o tistih, »ki jih ni«, o tabujih, diskriminaciji, pop-kulturi, netovljanjih* in drugih temah, ki so zelo blizu mladim.

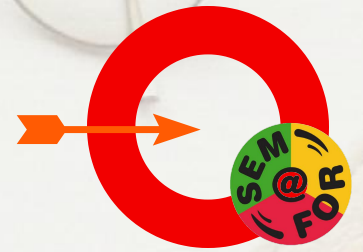
Slovarček:

» Netovljan je kovanka iz besed interNET in meščAN s tujko netizen, opisuje pa ljudi, ki preživijo veliko časa na internetu.

Po SeM@FoRjevih poteh

Rubrika o uspehih in trudu mladinskih knjižničarjev in mladinskih oddelkov širom Slovenije.

Drage bralke in bralci, te strani glasila so namenjene prav vam. V rubriki Po SeM@FoRjevih poteh želimo izpostaviti nekaj izjemnih storitev in projektov mladinskih knjižnic. Pot uspeha si predstavljamo kot zemljevid, ki razkriva:

- kaj s svojim delom in trudim sporočate,
- katere poti ubirate,
- kam vodite svoje storitve,
- kateri so vaši znaki o kakovosti in uspehu.

Verjamemo, da je takih primerov širom Slovenije ogromno in zelo veselili bomo, če se boste s svojim projektom predstavili tudi vi.

Vabimo vas, da svoje predloge prispevkov oddate na prijavnem obrazcu, dostopnem na spletni strani ZBDS na tej povezavi:

<https://www.surveymonkey.com/r/PrijavaPrispevkov>

V primeru nejasnosti in dodatnih vprašanj, nam pišite na:

zasemafor@gmail.com

Veseli bomo vaših predlogov, pobud, pohval pa tudi pripomb in graj.

01

Osrednja knjižnica
Srečka Vilharja Koper

03

Mestna knjižnica
Kranj

02

Mestna knjižnica
Ljubljana

04

Mariborska knjižnica

str. 28

Postaja 1 | Senčno gledališče

str. 32

Postaja 2 | Povezana

str. 36

Postaja 3 | Kviz Modrega psa

str. 42

Postaja 4 | Pravljični večeri za
odrasle

SENČNO GLEDALIŠČE

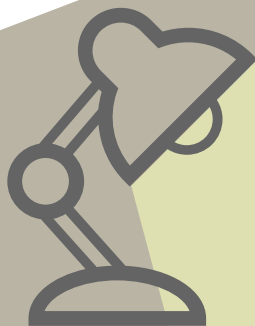
KOT INTERAKTIVNA OBLIKA URE PRAVLJIC

Tjaša Jazbec
Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper

Vsak knjižničar mora najti sebi ustrezen način dela

Delo knjižničarja za otroke in mladino vključuje pripravo različnih interaktivnih delavnic za otroke vseh starostnih skupin, med temi oblikami je seveda tudi pripovedovanje zgodb. Glede na poplavo raznih storitev za najmlajše v marsikaterem lokalnem okolju smo knjižnice primorane redno nadgrajevati svoje storitve, knjižničarji pa se na to prilagajamo z aktivnim iskanjem novih oblik dejavnosti, ki bi otroku ponudile nekaj več in ga tako že od malih nog navdušile nad knjigami in branjem, saj to pomembno vpliva tudi na krepitev predbralne pismenosti.

ZA PREDŠOLSKE OTROKE

IN OTROKE PRVE TRIADE OSNOVNE ŠOLE

“

Ker sem pravljичni svet nekako od nekdanj dojemala kot nekaj skrivnostnega, mističnega in me je prav zato tudi vedno znova prevzel, sem razmišljala, kako svoja občutja prenesti na otroke. In na tem mestu se mi je porodila zamisel o uporabi starega, a hkrati tako slabo poznanega koncepta, kot je senčno gledališče. Ko je v prostoru popolna tema in se edini vir svetlobe nahaja za platnom, ste lahko prepričani, da boste pritegnili pozornost še tako zelo nemirnega malčka.

”

Začetki in razvoj senčnega gledališča

Senčno gledališče je stara oblika pripovedovanja zgodb, ki se je po pričevanjih sprva pojavila na indonezijskih otokih, in sicer že okoli leta 1200 pr. n. št. Tehniko so nato uporabili v različnih delih sveta, vse od Turčije pa do Kitajske, pri čemur so uporabljali različno kakovostne materiale, svetlobo in poslikave.

Sodobno senčno gledališče še vedno sledi zametkom iz zgodovine, spremenili pa so se materiali za izdelavo lutk. Uporabimo lahko poceni materiale, kot so papir, karton, plastika, prozorna folija, dobili smo tudi nove možne vire svetlobe, ki nam olajšajo izvedbo. Zelo pomembna razlika med tradicionalnim in sodobnim senčnim gledališčem je sporočilnost zgodbe, ki mora biti vezana na moderen čas in prostor, kar omogoča otroku, da se z zgodbo lažje poistoveti.

Nekaj praktičnih napotkov

Senčno gledališče je odlična rešitev za kreativen pristop k pripovedovanju zgodb, ki je obenem zabaven in enostaven, saj je izdelava likov preprosta. Pomembno je, da je prostor zatemnjen, da lahko sence pridejo do izraza. Pri osvetlitvi si lahko pomagamo z grafoskopom ali namizno svetilko, odvisno od prostorskih kapacitet in številčnosti publike. Pri izvajanju senčnega gledališča vedno poskrbim tudi za primerno zvočno podlago zgodbi. Navadno gre za instrumentalno sproščujočo glasbo, vezano na aktualen letni čas in dogajanje, ki oponaša zvoke v naravi in daje večjo prepričljivost zgodbi. Primerna glasba lahko služi tudi kot sredstvo za stopnjevanje napetosti.

Da bi otroci kar najbolj uživali ob pripovedovanju, moramo kar nekaj časa nameniti pripravam. Največjo pozornost namenim izbiri primerne pravljice, ki ne sme imeti preveč protagonistov. Dobro je, da so liki, vključeni v zgodbo, že vizualno simbolično in intuitivno karakterizirani (npr. zvita lisica, zvesti pes), kar otroku olajša razumevanje zgodbe. Paziti moramo tudi na to, da pripoved ne vsebuje preveč detajlov, ki se jih ne da prikazati s senco, kot so na primer dež, sneg ipd. Zgodba naj bo preprosta in časovno primerna. Izrednega pomena je tudi jasna in razumljiva izgovorjava.

Pomembno je, da se otroka vnaprej pripravi na ugasnitev luči in tako minimalizira morebiten strah pred temo. Senčno gledališče je odlična rešitev tudi za vse tiste, ki težka sedijo pri miru oz. imajo različne težave s koncentracijo, saj kombinira uporabo različnih čutil. Raziskave (C. Rinaldi) namreč kažejo, da predšolski otroci izražajo visoko raven zaznavne občutljivosti, pri čemur ne uporabljajo le vida in sluha, temveč tudi druge senzorne receptorje.

Senčno gledališče izvajam v Knjižnici Koper približno enkrat mesečno in nanj so se dobro odzvali tako predšolski otroci kot tudi otroci prve triade osnovne šole. Z dobro predpripravo nam lahko služi kot zelo učinkovit način pripovedovanja zgodb, ki pritegne pozornost otrok vseh zaznavnih tipov. Z gibi senc, nevsiljivo glasbeno podlago in artikulirano izgovorjavo tudi najmlajšim poslušalcem omogočamo lastno vizualizacijo, s tem pa spodbujamo razvijanje njihove domišljije in tako ohranjamo otrokov interes skozi celotno pravljico.

PoVEZana
cikel srečanj za mlade starše z dojenčki

PoVEZana CIKEL SREČANJ ZA
STARŠE
Z DOJENČKI

ANDREJA RUPNIK MIŠKO IN LAVRA TINTA,
KNJIŽNICA BEŽIGRAD, MKL

PoVEZana je cikel srečanj, ki jih že peto leto organiziramo v Knjižnici Bežigrad, Mestni knjižnici Ljubljana. Srečanja so namenjena podpori mladim staršem, ki se zavedajo, kako pomembno je graditi uglašene odnose v družini. S poimenovanjem PoVEZana smo želeli izpostaviti vez med otrokom in staršem ter hkrati med partnerjema po prihodu otroka. Na srečanja so vabljeni predvsem nosečnice in mame na porodniškem dopustu, skupaj z njimi pa seveda tudi dojenčki ter tisti očetje, ki si lahko v dopoldanskem času vzamejo čas.

POVEZANA - cikel srečanj za starše z dojenčki

ZAKAJ MAME IN DOJENČKI?

V času individualizirane sodobne družbe ne poznamo več tega, kar odlično opiše afriški pregovor, ki pravi, da je za vzgojo otroka potrebna cela vas.

ZAKAJ KNJIŽNICA?

Že ob vsakodnevnih opravilih, ki jih prinese starševstvo, smo lahko v veliki dilemi, kako pristopiti in kakšen način vzgoje izbrati. Preplavljeni smo z informacijami in v pomanjkanju časa težimo k iskanju hitrih, alternativnih rešitev. Pričakovanja okolja so visoka, zato je to za mame še posebej zahtevno obdobje. S ciklom smo želeli podpreti starše in jim olajšati prvo leto z dojenčkom.

Knjižnica je bogata ne samo s knjigami in informacijami, temveč nudi tudi veliko aktivnosti za družino. Knjižničarji že v predšolskem obdobju postavljamo temelje za gradnjo mostu k branju in s tem k izboljšanju informacijske pismenosti celotne družine. Kljub temu nekatere družine knjižnice ne prepoznavajo kot prostora, primerne za družine s predšolskimi otroki, zato smo si za cilj projekta postavili, da povabimo v knjižnico najmlajše in njihove starše ter jim predstavimo naše gradivo in dejavnosti.

KAKO IZBEREMO VSEBINE IN PREDAVATELJE?

Pri izbiri vsebin izhajamo iz klasičnih tem (npr. zakaj brati otrokom), vendar vključujemo tudi popularne teme (npr. poporodna rehabilitacija), teme, ki so danes zapostavljene (partnerski odnos po prihodu otroka), ter teme, ki so manj dosegljive vsem mladim staršem (pedokinetika).

Na srečanja povabimo strokovnjake izbranega področja, seveda v okvirih, ki nam jih omogočajo honorarji. Želimo, da srečanja potekajo v sproščenem in prijetnem vzdušju. Pri izbiri predavateljev se posvetujemo s poklicno terapevtko Mojco Šeme, ki je bila v preteklih letih naša sodelavka in pobudnica srečanj mladih staršev. Na našo pobudo, pogosto pa tudi na predlog predavateljev, sodelovanja včasih ponovimo.

UTRINKI S SREČANJ

Tako sta pri nas postali stalnica delavnica o pomenu branja v prvem letu otroka ter delavnica o igri in igračah, s katero staršem predstavimo Igroteko Mestne knjižnice Ljubljana. Delavnici vodita naši knjižničarki. Prav tako vsakokrat vključimo terapevtsko srečanje o partnerskem odnosu po prihodu otroka, ki je osredotočeno na spremenjene vloge partnerjev in pasti, v katere se starši hitro ujamejo. Izpostavili bi tudi delavnico petja uspavank, dobro obiskana pa je delavnica o uvajanju v vrtec. V preteklih letih smo v cikle vključili teme, kot so masaže dojenčka, pedokinetika, uvajanje v vrtec, dojenje, nošenja otrok v nosilkah, predstavitev pralnih plenic, pedagogika montessori, poporodna rehabilitacija in skrb za mamice ter nudenje prve pomoči.

KAKO IN KDAJ?

Srečanja potekajo v zimskih mesecih vsako drugo sredo v dopoldanskem času. Dvorano uredimo tako, da je prostor prijeten za dojenčke in doječe mamice.

ZATO POVEZANA

Uspešno izvedena in dobro obiskana ter sprejeta srečanja so potrdila našo domnevo, da je otrokovo prvo leto primeren čas za stik mlade družine s knjižnico. Družine, ki so obiskovale naša srečanja, sprejmejo knjižnico kot del svojega družinskega življenja.

PROGRAM ZADNJEGA CIKLA

oktober 2019 - marec 2020

Na povezavi najdete program zadnjega cikla, ki se je odvijal med oktobrom 2019 in marcem 2020: <https://www.mklj.si/arhiv-novic/item/20686-povezana-cikel-srecanj-za-starse-z-dojencki>.

MESTNA *knjižnica* KRANJ

BUTALSKO PAMETNI KVIZ

OD 1. JANUARJA DO 31. MARCA 2017

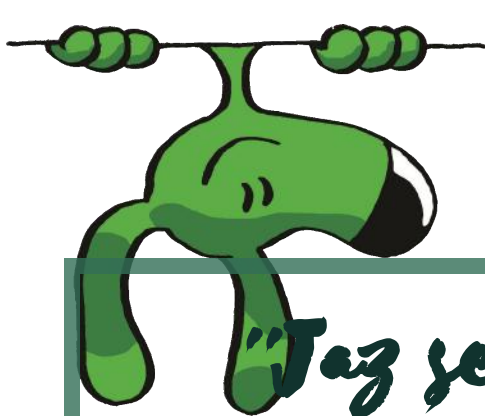
Maja Kenda, Jure Bohinec in Modri pes

Kviz Modrega psa

zabavna literarna pustolovščina

Vsi mladinski knjižničarji v neskončnost ponavljamo, kako pomembno je branje. Če gre z mlajšimi otroki dokaj gladko, pa na neprebojni zid naletimo pri starosti od devetega leta dalje. Tu se nam kot oglodana kost poraja naslednje vprašanje: Kako za branje motivirati najstnike? V Kranju že sedmo leto to dokaj uspešno počnemo s Kvizom Modrega psa.

"Taz sem en moder pes!"

Za nastanek kviza so pomembni trije mejniki: rojstvo lika Modri pes, selitev knjižnice v nove prostore in portal za otroke Modri pes.

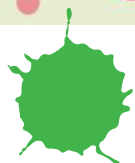
Modrega psa je za kranjsko knjižnico leta 2002 ustvaril znani slovenski stripar, Kranjčan Zoran Smiljanić. Na začetku je Modri pes na koledarčkih napovedoval novo knjižnico, stresal zabavne modrosti ... S selitvijo v novo Knjižnico Globus leta 2011 pa je svoje domovanje našel na območju za otroke. Leto kasneje, 2012, je dobil še svoj portal, namenjen otrokom, staršem, strokovnim delavcem in ostali zainteresirani javnosti.

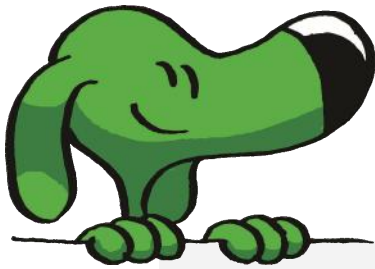
Pisateljska kariera se začne

Na portalu sta se vsem knjižničnim in strokovnim vsebinam pridružila mesečna uganka in literarni kviz, ki ju ustvarja Modri pes. Ravno kviz in uganka sta na spletu najbolj zaživelata. Čeprav je bil kviz sprva zasnovan samo za reševanje na spletu, smo se vseeno odločili tudi za tiskane zgibanke, ki se lahko rešujejo tako v knjižnici kot doma.

V svoji osnovi je kviz Modrega psa literarni kviz, na vsakih nekaj literarnih pa sledi tudi kakšen s poučno vsebino. Literarni kvizi pokrivajo vse literarne zvrsti in žanre. Glede na vsebino in težavnost je namenjen osnovnošolcem od 9 do 15 let, vendar pa smo zaradi velikega zanimanja vključili tudi mlajše otroke. Pravzaprav za reševanje kviza starostne omejitve ni.

Cilji kviza so podobni tistim, ki jim skušamo v knjižnicah slediti tudi pri ostalih dejavnostih: vezani so na vzgojo mladega bralca in bralno kulturo, samostojno uporabo knjižnice, povezovanje, druženje in pripravo na vseživljenjsko učenje.

Osnovni recept za fin kviz:

Izberi zares dobro in zanimivo temo (knjiga, obletnica, dogodek ...).

Iz tega pripravi 12 zagonetnih vprašanj (15 je malo preveč, preverjeno!).

Za vsako vprašanje oblikuj štiri možne odgovore, ki te nasmejejo do solz.

Vprašanja začini še z **Za povrh** zanimivostmi (o knjigi, pisatelju ...).

Vse dobro premešaj, dekoracijo pa prepusti profesionalcu.

Za piko na i dodaj še seznam virov, da bodo rešitve pravilne.

Vest o novem kvizu raztrobi po svetu.

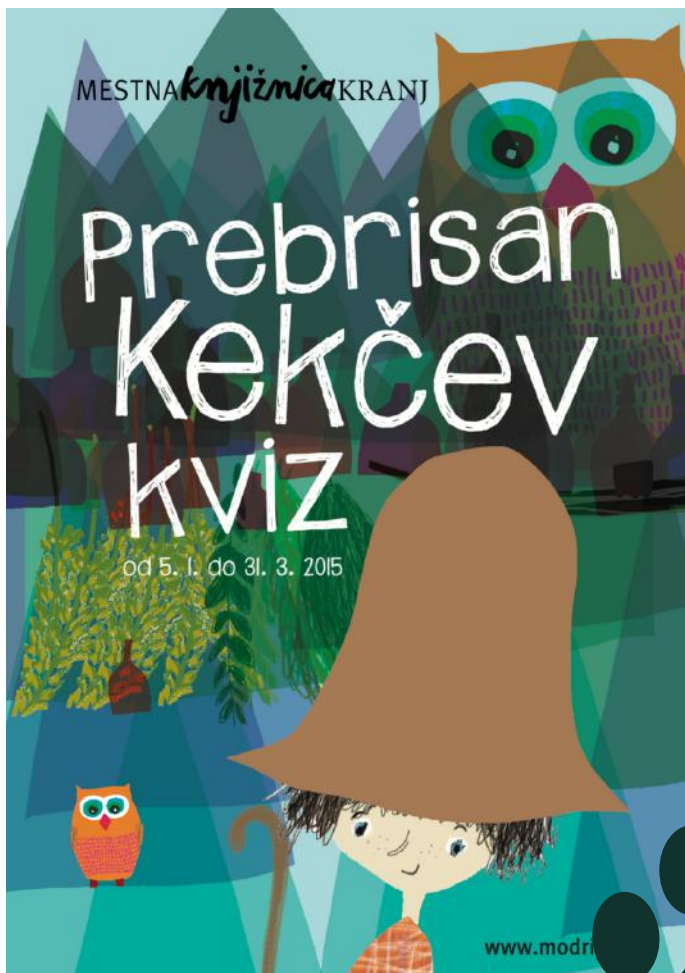

Serviraj na spletu in v knjižnicah.

Za res dobro zabavo je priporočljivo skupinsko reševanje.

To ni navaden kviz

Prva štiri leta je bil vsak kviz samostojen in se je reševal tri mesece, sledilo je žrebanje petih nagrajencev, podelitev nagrad in zaključna prireditve. Po prenovi leta 2016 smo uvedli letne cikle: štiri kvizi so tematsko povezani in se rešujejo celo leto. Teme so izbrane glede na obletnice, literarne nagrade, domača branja, najbolj priljubljene knjige, pomembne dogodke ... Vsak, ki pravilno reši kviz, za spodbudo prejme simbolično nagrado. Kviz lahko rešujejo v tiskani obliki in na prenovljeni spletni strani Modri pes. V knjižnici smo uvedli tudi Zabavne urice z Modrim psom, kjer reševanje kviza in ugank ter druženje poteka pod mentorstvom knjižničarjev.

Dober glas seže v vsako gorenjsko vas!

Pod vsak kviz se kot avtor podpisuje Modri pes. Čisto malo mu pri sestavljanju pomagata knjižničarja Maja in Jure. Celostno podobo kvizu daje oblikovalka Špela Trobec z izvirnimi naslovnici in plakati.

Promocijo izvajamo s plakati, letaki in razstavami v knjižnicah in zunaj njih, na lokalnih radijih, spletni strani knjižnice in družbenih omrežjih.

100 LETNI KVIZ MODREGA PSA

Kmalu se je izkazalo, da kviz omogoča odlično povezovanje z osnovnimi šolami in drugimi splošnimi knjižnicami. Prvo leto se je reševal samo v Mestni knjižnici Kranj, drugo leto pa so se nam pridružile še druge gorenjske knjižnice: Občinska knjižnica Jesenice, Knjižnica Antona Tomaža Linhartarja Radovljica (do leta 2016), Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič, Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, zadnja tri leta pa tudi Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik. V sodelovanju z različnimi vzgojno-izobraževalnimi ustanovami poteka organizirano reševanje tako med šolskim letom kot tudi v času počitnic.

ZORAN SMILJANIČ

V povprečju je rešenih od 300 do 650 posameznih kvizov, kar na leto znese okoli 1500 kvizov. Pri najbolj popularnih pa število seže tudi proti 1000. Taki so bili Magični Potterjev kviz, Zimski olimpijski kviz, Genialen Matildin kviz, Krpanov slikoviti kviz, Butalsko pametni kviz ...

Kviz se je uspešno zoperstavil tudi koronavirusu, saj reševalci lahko zadnji Grimmov čarobni kviz rešujejo na spletu in hkrati vse pravljice poslušajo tudi na zvočnih posnetkih. Pravlјice smo brali knjižničarji. Modri pes medtem ne lenari, saj že išče teme in snuje nove kvize.

ŠPELA TROBEC

MAJA KENDA
JURE BOHINEC

mariborska knjižnica
Mariborska knjižnica, Rotovski trg 2, Maribor ISSN 2385-9237

MLADINSKI KNJIŽNIČAR
V PROJEKTU ZA ODRASLE

PRAVLJIČNI
VEČERI
ZA
ODRASLE

Lea Hedl, Mariborska knjižnica

PRIČETEK V LETU

V prispevku bom predstavila projekt Mariborske knjižnice, ki je sicer namenjen odrasli publiki, vendar pa ga (večinoma) izvajamo mladinski knjižničarji oz. tisti, ki našim mladim bralcem tudi pripovedujemo. Gre za primer, kako lahko znanja in izkušnje s področja dela z mladimi (konkretno pripovedovanja) prenesemo na delo z odraslimi uporabniki.

V Mariborski knjižnici gojimo umetnost pripovedovane besede že kar nekaj desetletij. Tudi pripovedovanje odraslim ima v naši ustanovi že dolgo tradicijo. To smo s projektom Pravljični večeri za odrasle še okrepili in jo prenesli v povezovanje med slovenskimi splošnimi knjižnicami.

V Mariborski knjižnici gojimo umetnost pripovedovane besede že kar nekaj desetletij kar smo še dodatno okrepili in prenesli v povezovanje med slovenskimi splošnimi knjižnicami.

PRAVLJIČNI VEČER
ZA ODRASLE 2018

V ČETRTEK, 24. MAJA 2018,
OB 19. URI

MARIBORSKA KNJIŽNICA
ROTOVŠKI TRG 2, MARIBOR
V PRIMERU DEŽJA BO PRIREDITEV V VEČNAMENSKI DVORANI ROTOVŽ.

Pripovedujejo:

- MARKO BEZENŠEK (Splošna knjižnica Slovenske Konjice)
- MOJCA PLAZNIK PLAVEC (Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica)
- TONE OBADIČ (Mestna knjižnica Ljubljana)
- LEA HEDL (Mariborska knjižnica)
- AČICA KOVŠE (Mariborska knjižnica)

Predstavitev projekta

Umetnost pripovedovanja

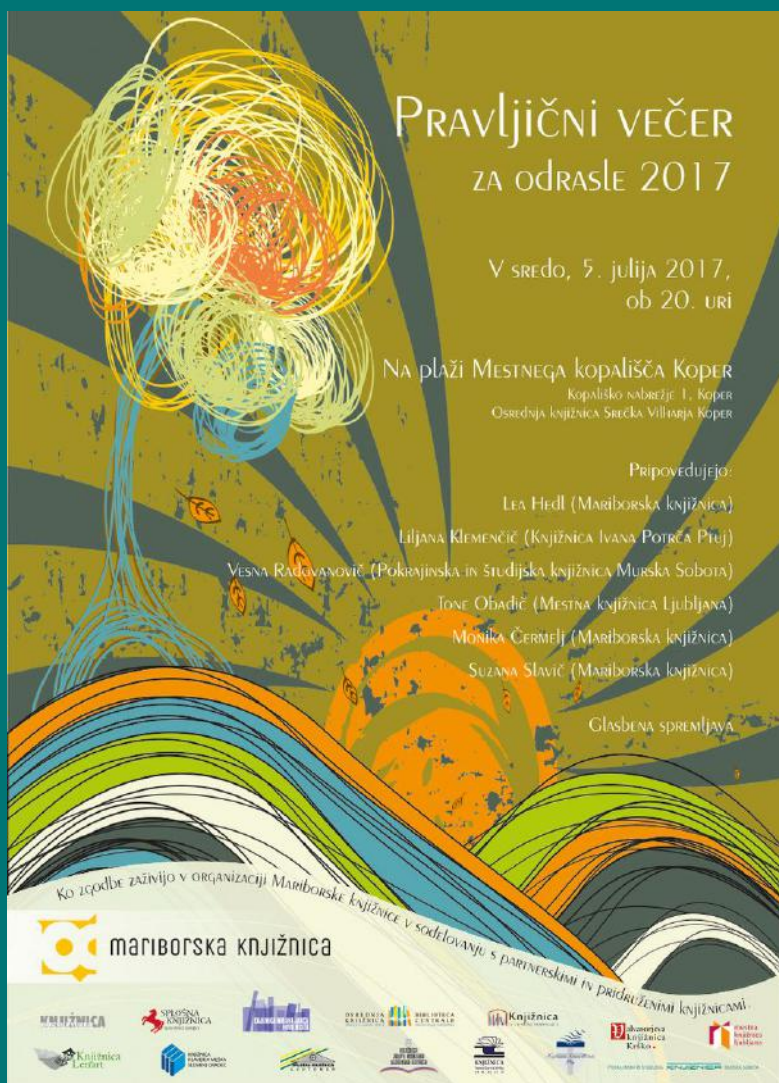

Do danes je projekt iz območnega prerasel v nacionalnega, saj povezuje knjižnice širom po Sloveniji. Lahko bi celo rekli, da gre za projekt mednarodnih dimenzij, saj smo v preteklih letih s slovensko pripovedjo obiskali tudi naše zamejske rojake v Italiji, Avstriji in na Madžarskem.

Projekt smo v okviru izvajanih posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic (OOK) načrtali v letu 2009. Osnovni namen takrat je bil, da v skupno sodelovanje na polju pripovedovanja povežemo vse tri knjižnice našega območja. Poleg tega smo ponovno želeli obuditi pripovedovanje odraslim uporabnikom, saj to v tistem obdobju še ni bilo tako razširjeno kot danes. Hkrati pa je bil naš namen tudi, da bi izkušnje knjižničarjev - pripovedovalcev, ki smo jih v projekt povezali in imajo v svojih knjižnicah velikokrat možnost pripovedovati le otrokom, nadgradili in jim omogočili kontinuirano obliko pripovedovanja odraslim.

Vsaka sodelujoča knjižnica, v obdobju od sredine novembra do sredine junija, organizira en pravljični večer za odrasle, na katerem pripoveduje pet do šest pravljičarjev, vsak s svojo zgodbo in sebi lastno izvedbo. Knjižnice v projekt vstopajo na različne načine:

- s svojim pripovedovalcem / pripovedovalci, ki tvorijo pripovedovalsko ekipo in so v sezoni v pripovedovanja enakovredno razporejeni,
- s svojim pripovedovalcem, ki pripoveduje le na domačem dogodku, ali
- brez pripovedovalca.

Za koordinacijo vseh sodelujočih ustanov, terminski plan in postavitev ekip na posameznih večerih skrbimo v Mariborski knjižnici. Prav tako poskrbimo za oblikovanje in tisk enotnega promocijskega materiala, kot so vabila, plakati in majice, kar seveda pripomore k večji prepoznavnosti projekta med našimi uporabniki.

Pristop in priprava na pripovedovanje odrasli publiki

Čeprav smo za ciljno publiko izbrali odrasle, pa smo tisti, ki projekt izvajamo (z nekaj izjemami), mladinski knjižničarji. Za marsikoga, ki je pristopil k projektu, je ta naslovniški preskok predstavljal kup izzivov, če že ne težave.

Sam pristop in priprave na pripovedovanje odraslim pa se v svojem bistvu ne razlikujejo tako zelo od tistih, ki jih uporabljamo, ko se pripravljamo na pripovedovanje otrokom oz. mladim. Tudi tukaj se najprej osredotočimo na starost mladega poslušalca, saj je pri pristopu, izboru zgodbe in izvedbi zelo pomembno, ali bomo s pravljico nagovarjali triletnika, osnovnošolca v tretjem razredu ali pa najstnika. Najprej torej izberemo starosti primerno zgodbo. Tako, ki bo s svojo vsebino, kompleksnostjo, sporočilnostjo in nenazadnje dolžino nagovarjala, v našem primeru, odraslega poslušalca.sse.

Ljudsko izročilo je nadvse hvaležna zakladnica, v katero lahko vedno znova posegamo, saj zajema zgodbe in pravljice, ki so starostno široko naslovniške. Bogat nabor zgodb pa seveda omogočajo tudi avtorska dela. Pripovedovalec v projektu Pravljični večeri za odrasle se po svoji lastni izbiri odloči, katero zgodbo (lahko več), ljudsko ali avtorsko, bo v aktualni sezoni pripovedoval.

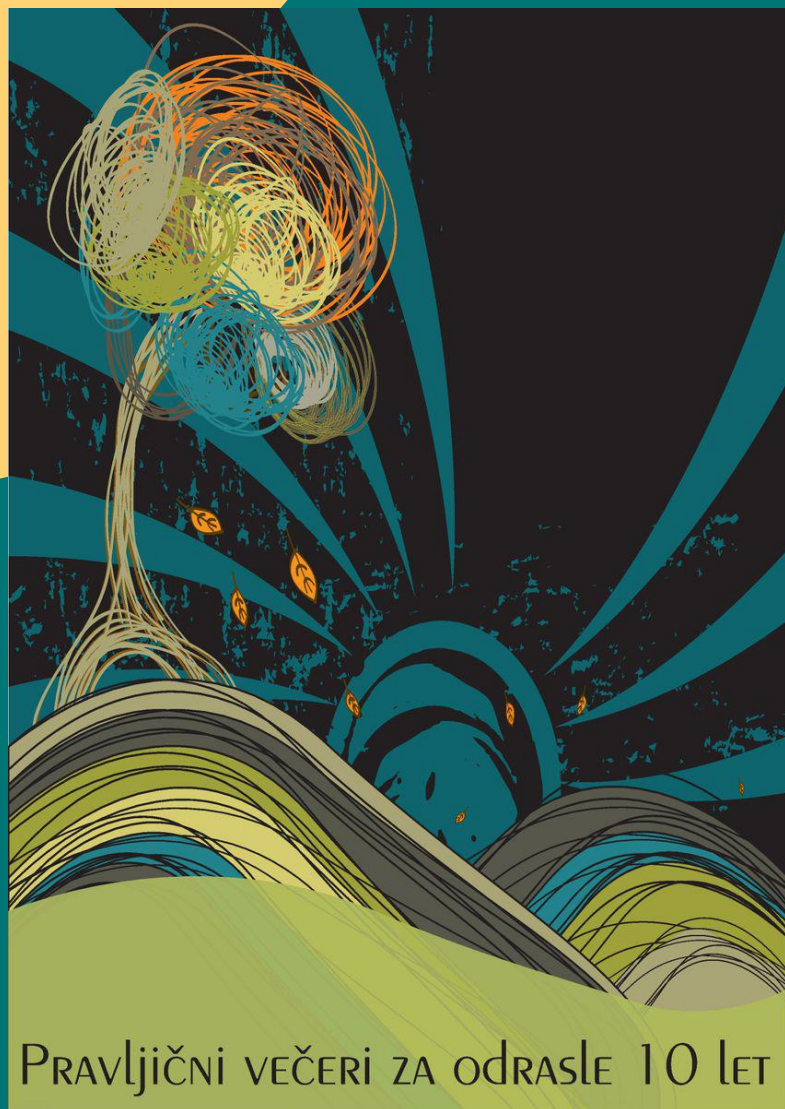

Naslednji korak je interpretacija. Zgodbo moramo pripraviti in oblikovati tako, da jo bomo lahko prepričljivo in suvereno interpretirali publiki (otrokom, mladim ali odraslim). Za to, kako se tega lotimo, ni napisanega recepta, vsak pripovedovalec ima svoje načine, prijeme in postopke. Odrasli poslušalec zahteva od nas drugačen nastop in izvedbo ter nam hkrati nudi tudi nekoliko več manevrskega prostora, ko govorimo o časovni komponenti pripovedovanja. Zgodbe so lahko daljše in bolj kompleksne, kljub temu pa pravljíčarji pazimo na časovne omejitve, da posamezni pripovedovalski večer, ki ga po navadi pospremijo še glasbeni vložki, za poslušalca ni predolg.

“

Vse to so veščine in znanja, ki jih mladinski knjižničarji-pripovedovalci že imamo in jih s pridom uporabljamo na vseh področjih dela in s starostno raznolikimi skupinami uporabnikov. Nove izkušnje, pridobljene s sodelovanjem v projektu Pravljični večeri za odrasle, pa naše vsakodnevno delo z otroki in mladimi zagotovo nadgrajujejo in bogatijo ter širijo naša znanja in ustvarjalnost.

Poleg vsega naštetega, pa je pomembno tudi, da je pripovedovanje sproščeno, zbrano in doživeto. Na usposabljanjih, ki jih za pripovedovalce projekta ob zaključku sezone organiziramo od leta 2017, se seznanjamo s praktičnimi orodji, kako se spoprijeti z največjo oviro pri sleherni obliki komunikacije, s tremo. Učimo se, kako se pripravimo na verodostojno pripovedovanje z uporabo tehnik sproščanja in zbranosti.

PRAVLJIČNI VEČERI ZA ODRASLE 10 LET

20 Projekt Pravljični večeri za odrasle:

1

povezuje 21 slovenskih splošnih knjižnic in vseh 10 OOK,

2

pripovedovalska ekipa: 14 pripovedovalcev iz osmih različnih knjižnic (Lenart, Slovenska Bistrica, Ptuj, Murska Sobota, Slovenske Konjice, Ljubljana, Kranj, Maribor),

3

povezovanje z zamejci v Trstu, Porabju in na avstrijskem Koroškem,

4

en pripovedovalski večer v vsaki od sodelujočih knjižnic, kjer pripoveduje pet do šest pravljicarjev,

5

sezona traja približno sedem mesecev, od sredine novembra do sredine junija, aprila dogodkov ne izvajamo,

6

enoten promocijski material (vabila, plakati, majice), za katerega poskrbimo v Mariborski knjižnici,

7

izobraževanje za pripovedovalce organiziramo ob zaključku vsake sezone od leta 2017.

PROFIL

MLADINSKEGA KNJIŽNIČARJA

Uvodna pojasnila in načrti za prihodnost

V maju leta 2019 smo v Sekciji za mladinsko knjižničarstvo pri ZBDS izvedli obsežno anketo o profilu mladinskega knjižničarja. K izpolnjevanju ankete smo povabili tako splošne knjižničarje, ki delajo z otroki in mladimi, kot tudi šolske knjižničarje. Anketo je delno ali v celoti rešilo 311 oseb. Pretežno so bili to knjižničarji, nekaj pa je bilo tudi takih, ki ne prihajajo iz knjižnic.

Anketo smo razdelili na vsebinske sklope: osebne lastnosti in etična načela, izgradnjo in vzdrževanje zbirk, posamezne knjižnične vloge, prostor in opremo, upravljanje knjižnic in osebno ter poklicno rast. Sklopi obsegajo vse ravni in področja dela mladinskih knjižničarjev.

Idejo in izhodišče za nadaljnje raziskovanje mladinskega knjižničarstva pri nas je predstavljala anketa, ki jo je o položaju in samopodobi mladinskega knjižničarstva leta 2017 izvedla Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo.

Pri sestavljanju ankete smo izhajali iz najnovejših smernic IFLA za knjižnične storitve za otroke, stare med 0 in 18 let iz leta 2018. Pregledali smo tudi širok nabor kompetenc, ki so jih na področju mladinskega knjižničarstva razvili v tujini.

Struktura anketirancev

Večina anketirancev (76 %) je zaposlena v splošni knjižnici in manjši del (22 %) v šolski knjižnici. Najmanj anketirancev (2 %) ne prihaja iz knjižnic.

Zaposlenost v knjižnici

Anketiranci so v knjižnici povprečno zaposleni 17 let, od tega imajo povprečno 16,5 let izkušenj z delom z otroki in mladimi.

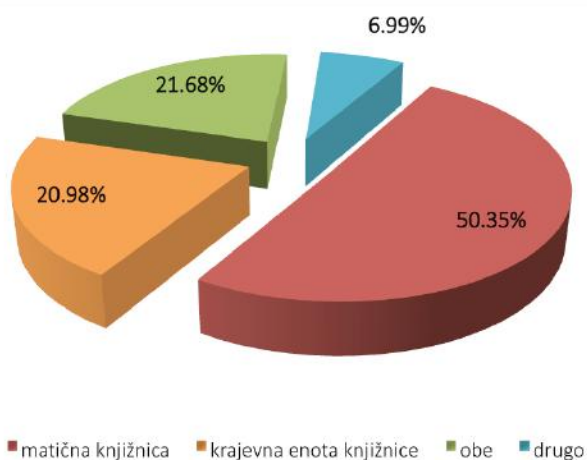
ANKETE

ANALIZA REZULTATOV

Sekcija za mladinsko knjižničarstvo v prihodnosti namerava izoblikovati celostni poklicni profil mladinskega knjižničarja, ki bo zajemal kompetence, vloge in naloge sodobnega mladinskega knjižničarja. V tem oziru je pričujoča anketa samo prvi korak h končnemu cilju. Izdelava poklicnega profila bo podlaga našemu prizadevanju, da bi se status mladinskih knjižničarjev v Sloveniji uredil. Prizadevali pa si bomo tudi za izobraževanja, tako formalna kot neformalna, ki so ključna za delo mladinskih knjižničarjev in s tem njihov osebni ter poklicni razvoj. Posledično to seveda pomeni tudi razvoj in napredek mladinskega knjižničarstva kot stroke.

Opravljanje dela

Od anketiranih polovica (50,35 %) opravlja delo v matični knjižnici, manj kot tretjina v krajevnih enotah knjižnice (20,98 %) in manj kot tretjina tako v matični kot v krajevnih enotah knjižnice (21,68 %).

Kaj nam je povedala anketa?

Na splošno lahko rečemo, da so rezultati ankete v veliki meri pričakovani glede na stanje in ureditev mladinskega knjižničarstva pri nas. Pri tem pa vsekakor ne smemo zanemariti tudi ustroja in delovanja knjižnic na splošno.

Pokazali so tudi nekaj zanimivih in tudi nasprotujočih si ocen. To predstavlja kar velik izziv tako za Sekcijo za mladinsko knjižničarstvo kot tudi za druge deležnike na področju mladinskega knjižničarstva.

Celotno analizo z opisom hipotez, metodologije, strukture vzorca in interpretacijo tako zaprtih kot tudi odprtih vprašanj bomo objavili posebej, v ločenem dokumentu. Na naslednjih straneh pa si lahko ogledate in preberete kratke povzetke analize in glavne rezultate.

Osebnostne lastnosti: 311 odgovorov

Etična načela: 295 odgovorov

72,35%

Osebnostne lastnosti:

Izkazuje kreativnost, inovativnost, fleksibilnost in naklonjenost novim idejam. Spremembe in izzive sprejema z navdušenjem in radovednostjo.

Sklepamo lahko, da je delo mladinskega knjižničarja velikokrat razgibano, polno izzivov in sprememb, zato je pomembno, da se mladinski knjižničar ne samo hitro prilagaja vsem spremembam in izzivom, temveč da jih sprejema z navdušenjem in radovednostjo. Do uporabnikov je profesionalen, hkrati pa prijazen in tako predstavlja primer pozitivne podobe za druge zaposlene. Mladinski knjižničar ima stike tako z otroki, mladimi kot odraslimi in starejšimi ter s splošno javnostjo, s katero komunicira preko npr. spletne strani ali različnih družbenih omrežjih in je zato skoraj nujno, da obvlada vse načine komunikacije.

Osnovne vrednote in etika:

Njegova osebna prepričanja ne vplivajo na izvajanje storitev. Je strpen, ne goji predsodkov in omogoča enake storitve za vse uporabnike.

Glede na odgovore se mladinski knjižničarji zavedajo, da osebna prepričanja ne smejo vplivati na izvajanje knjižničnih storitev. Ljudje smo namreč enakovredni, ne glede na status, spol, narodnost ... Mladinski knjižničarji se ustrezno odzivajo na raznolikost ter kulturne razlike. Vsem uporabnikom nudijo enakovredne storitve ter gojijo vključujočo in spoštljivo komunikacijo. V konfliktnih situacijah ohranjajo umirjen in profesionalen pristop. V vseh interakcijah z uporabniki delujejo kot ambasadorji dobre volje za knjižnico.

1. Osebnostne lastnosti mladinskega knjižničarja:

75,93%

Osnovne vrednote in etika:

Njegova osebna prepričanja ne vplivajo na izvajanje storitev. Je strpen, ne goji predsodkov in omogoča enake storitve za vse uporabnike.

Glede na odgovore se mladinski knjižničarji zavedajo, da osebna prepričanja ne smejo vplivati na izvajanje knjižničnih storitev. Ljudje smo namreč enakovredni, ne glede na status, spol, narodnost ... Mladinski knjižničarji se ustrezno odzivajo na raznolikost ter kulturne razlike. Vsem uporabnikom nudijo enakovredne storitve ter gojijo vključujočo in spoštljivo komunikacijo. V konfliktnih situacijah ohranjajo umirjen in profesionalen pristop. V vseh interakcijah z uporabniki delujejo kot ambasadorji dobre volje za knjižnico.

2. Mladinski knjižničar razume in deluje v skladu z osnovnimi vrednotami ter etiko knjižnične službe:

Izgradnja in vzdrževanje knjižničnih zbirk: 271 odgovorov

Skrb za zbirke:

Z izločanjem gradiva zagotavlja, da je zbirka aktualna, uporabna in v dobrem stanju

35,61%

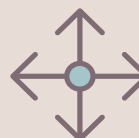
Mladinski knjižničarji na splošno skrbijo za knjižnično zbirko predvsem z izločanjem gradiva in s tem zagotavljajo, da je zbirka aktualna, uporabna in v dobrem stanju. Dokaj pomembno je tudi, da upravljajo katalog in vodijo postopke nabave knjižničnega gradiva. Odgovori anketirancev pa kažejo, da katalogiziranje vseh vrst knjižničnega gradiva ni med glavnimi nalogami mladinskih knjižničarjev oz. je za njihovo delo nepomembno.

3. Mladinski knjižničar na splošno skrbi za izgradnjo in vzdrževanje knjižničnih zbirk, tako da:

Skrb za posebne zbirke:

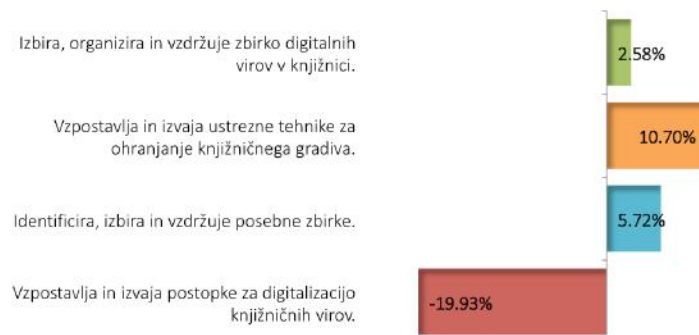
Vzpostavlja in izvaja ustrezne tehnike za ohranjanje knjižničnega gradiva

10,70%

Rezultati ankete so pokazali, da posebne knjižnične zbirke po mnenju vprašanih ne sodijo v področje dela mladinskih knjižničarjev. Anketiranci v manjši meri sicer menijo, da so tehnike za ohranjanje knjižničnega gradiva pomembne. Nadalje menijo, da identifikacija, izbira in vzdrževanje posebnih zbirk predstavlja minimalni del zadolžitev mladinskega knjižničarja. Zanimivo je, da anketiranci ocenjujejo zbirko digitalnih virov in še posebej postopke za digitalizacijo knjižničnih virov kot nepomembne.

4. Mladinski knjižničar skrbi za izgradnjo in vzdrževanje posebnih knjižničnih zbirk:

Upravljanje sodobne otroške kulture: 271 odgovorov Bralna kultura in bralna pismenost: 238 odgovorov

67,71%

Poznavanje sodobne otroške kulture:

Ima široko in poglobljeno znanje o otroški in mladinski književnosti, vključno s poznavanjem avtorjev, ilustratorjev in založb.

5. Mladinski knjižničar izkazuje poznavanje in sposobnost upravljanja sodobne otroške kulture: literature, iger, glasbe in filmov, uporabe digitalnih vsebin in medijev za otroke ter drugih materialov, ki prispevajo k raznoliki, vseobsegajoči in ustrezni otroški zbirki. V ta namen:

Iz odgovorov lahko sklepamo, da je mladinskim knjižničarjem najpomembnejše poznavanje otroške in mladinske književnosti, seznanjenost s sodobnimi trendi ter tekočo založniško produkcijo. Poleg tega pa mladinski knjižničarji vzpostavljajo in uporabljajo merila za izbor in izgradnjo kakovostne zbirke in merila za vrednotenje gradiva. Hkrati s poznavanjem otroške in mladinske književnosti poznajo tudi sodobno otroško in mladinsko kulturo.

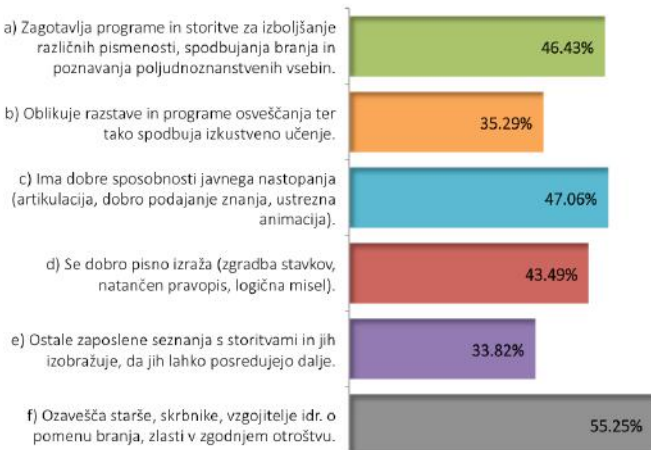

55,25%

Bibliopedagoški in biblioandragoški pristopi:

Ozavešča starše, skrbnike, vzgojitelje idr. o pomenu branja, zlasti v zgodnjem otroštvu.

6. Mladinski knjižničar oblikuje, učinkovito zagotavlja in ocenjuje različne zabavne ter privlačne programe in dejavnosti za potrebe vseh otrok v lokalni skupnosti. Pri svojem delu uporablja tako bibliopedagoške kot tudi biblioandragoške pristope. Za namen uresničevanja te knjižnične vloge:

Odgovori anketirancev so pokazali, da mladinski knjižničar s svojim delom pomembno prispeva k višji ravni pismenosti in pomenu branja v svojem okolju. Pri tem anketiranci ocenjujejo, da je najpomembnejše ozaveščanje staršev o pomenu branja ter da ima mladinski knjižničar dobre sposobnosti javnega nastopanja, obenem pa navajajo, da jim ravno veččin javnega nastopanja primanjkuje. Najmanj pomena dajejo medsebojnemu prenašanju znanja, kar kaže na to, da svoje delo v veliki meri dojemajo kot individualno.

Otrokov razvoj in psihologija:

Prepozna otroke s posebnimi potrebami in različnimi oviranostmi ter skuša glede na to oblikovati svoje storitve

Da svoje delo opravljajo dobro, morajo mladinski knjižničarji poznati in razumeti teorije o razvoju branja in pismenosti. Poleg tega organizirajo različne dogodke v zvezi z branjem in spodbujajo bralno kulturo ter vseživljenjsko učenje, ki jih prilagodijo glede na potrebe in razvojno stopnjo uporabnikov. Kot meni dobra tretjina anketirancev, morajo razumeti tudi razvoj in psihologijo otrok ter mladostnikov. Čeprav večina anketirancev omenjena znanja in delo ocenjuje kot pomembno, pa je presenetljivo, da je za anketirane mladinske knjižničarje najpomembnejše prepoznavanje otrok s posebnimi potrebami in drugimi oviranostmi ter temu primerno tudi oblikovanje storitev, ki jih nudi knjižnica.

Izobraževalne potrebe v lokalnem okolju:

Prizadeva si za učenje v različnih oblikah (vključno s spletnim) in se samoizobražuje.

Mladinski knjižničar se mora za kakovostno izvajanje svojega poslanstva predvsem permanentno in na različne načine izobraževati, pri čemer mora izhajati iz potreb okolja, v katerem deluje. Le tako lahko svoje uporabnike izobražuje, ne le o knjižničnih virih in storitvah, temveč jim nudi in za nje oblikuje tudi visokokakovostne učne izkušnje in programe, vezane tako na šolske kot prostčasne dejavnosti. Ob vsem tem pa je nujno, da se zaveda pomena intelektualne svobode in svobodnega pretoka informacij.

49,16%

7. Učinkovit in kompetenten mladinski knjižničar razume teorije o otrokovem razvoju in psihologiji, vključujoč komunikacijo, jezik in pismenost ter vpetost le-teh v knjižnične storitve.

48,69%

8. Mladinski knjižničar pozna izobraževalne potrebe v lokalnem okolju, procese učenja in ponudnike izobraževanj. Pri svojem delu izvaja različne učne oblike, ki zajemajo tako bibliopedagoške kot biblioandragoške dejavnosti. Za namen uresničevanja te knjižnične vloge:

Informacijsko in računalniško opismenjevanje: 220 odgovorov

56,82%

V digitalnem svetu in družbenih omrežjih:

Je informacijsko pismen in pozna raznolike iskalne strategije.

9. Mladinski knjižničar je osveščen o trendih v tehnologiji, digitalnem svetu in družbenih omrežjih ter o njihovi vpetosti v storitve mladinskih knjižnic. Za namen uresničevanja te knjižnične vloge:

Nujno je, da mladinski knjižničar sledi trendom sodobne tehnološko-informacijske družbe in je dovolj informacijsko pismen, da lahko sam tovrstno opismenjuje tudi svoje uporabnike in jih v iskanju znanj usmerja k raznovrstnim informacijskim virom. Pri iskanju informacij uporablja različne iskalne strategije, pozna nove tehnologije, orodja in vire primerne za otroke in mlade, hkrati pa svoje znanje prenaša na ostale odrasle uporabnike. Najmanj pomembno se anketirancem zdi, da je mladinski knjižničar aktiven tudi na družbenih omrežjih.

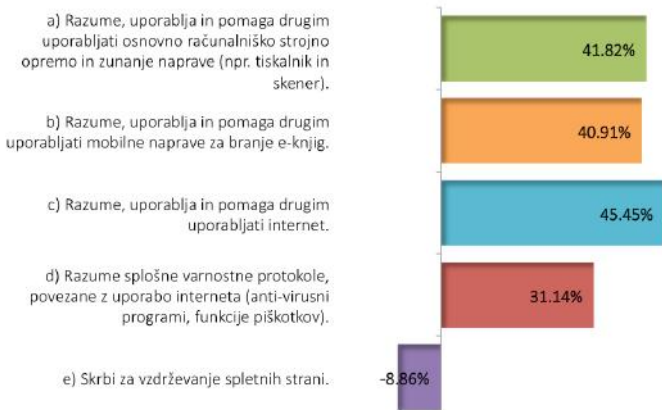

45,45%

Na področju tehnologije:

Razume, uporablja in pomaga drugim uporabljati internet.

10. Na področju tehnologije mladinski knjižničar:

V današnji družbi mora mladinski knjižničar razumeti in znati uporabljati internet in spletne vsebine ter sodobno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (računalnik, tiskalnik, skener, tablica, pametni telefon, bralnik ...). Pomembno pa je tudi, da je seznanjen z osnovnimi spletnimi varnostnimi protokoli in hkrati svoje znanje o uporabi vsega naštetega predaja tudi svojim uporabnikom. Vzdrževanje spletnih strani, po mnenju anketirancev, ni domena mladinskega knjižničarja in mu za to ni treba skrbeti.

Vključevanje v družbo: 218 odgovorov
 Informacijsko središče : 215 odgovorov

Problematika ne vključevanja:

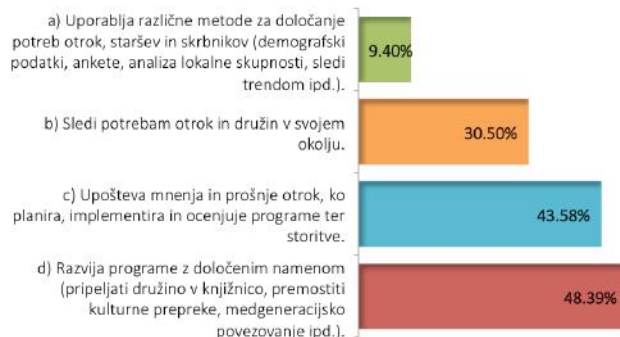
Razvija programe z določenim namenom (pripeljati družino v knjižnico, premostiti kulturne prepreke, medgeneracijsko povezovanje ipd.).

Iz odgovorov je razvidno, da mladinski knjižničarji pri spodbujanju vključenosti ranljivih skupin v lokalno skupnost najpogosteje razvijajo programe z določenim namenom. Pri načrtovanju, vključevanju in ocenjevanju svojih programov in storitev upoštevajo mnenja otrok. Samo 9,4 % mladinskim knjižničarjem se zdi pomembno in potrebno, da bi uporabljali različne metode za določanje potreb otrok in družin v svojem okolju.

48,39%

11. Mladinski knjižničar pozna družbene razmere in problematiko ne vključevanja ranljivih skupin v lokalno skupnost, zato uporablja uveljavljene tehnike za prepoznavanje potreb vseh otrok in njihovih družin v lokalni skupnosti. V ta namen:

Iskanje informacij in referenčni pogovor:

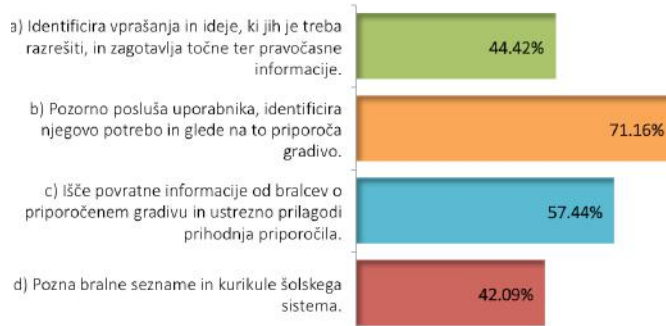
Pozorno posluša uporabnika, identificira njegovo potrebo in glede na to priporoča gradivo.

Mladinskim knjižničarjem je najpomembnejše, da prepoznajo uporabnikovo potrebo in jim glede na to priporočijo ustrezno gradivo. To je tudi ena izmed osnovnih nalog mladinskih knjižničarjev. Pomembno se jim zdi tudi iskati povratne informacije pri bralcih in glede na to prilagoditi prihodnja priporočila, kar je vsekakor smiselno, saj se tako lahko še približajo željam in potrebam uporabnikov. Da je poznavanje bralnih seznamov in kurikula šolskega sistema pomembno, je odgovorilo le 42,09 % anketiranih.

71,16%

12. Mladinski knjižničar obvlada procesa iskanja informacij in referenčni pogovor ter pozna vse ponudnike informacij v lokalnem okolju. V ta namen:

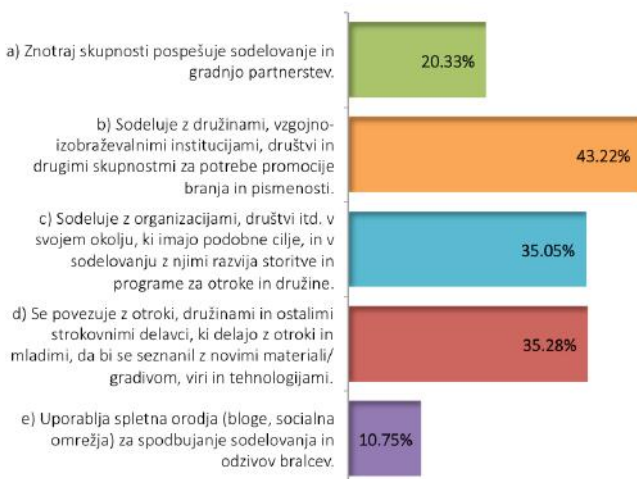

Spodbujanje povezovanja: 214 odgovorov Prostor in oprema: 209 odgovorov

43,22%

13. Mladinski knjižničar komunicira in sodeluje v partnerstvu z drugimi organizacijami v skupnosti, ki služijo otrokom in njihovim družinam, za doseg skupnih ciljev. V ta namen:

Sodelovanje v partnerstvu z drugimi:

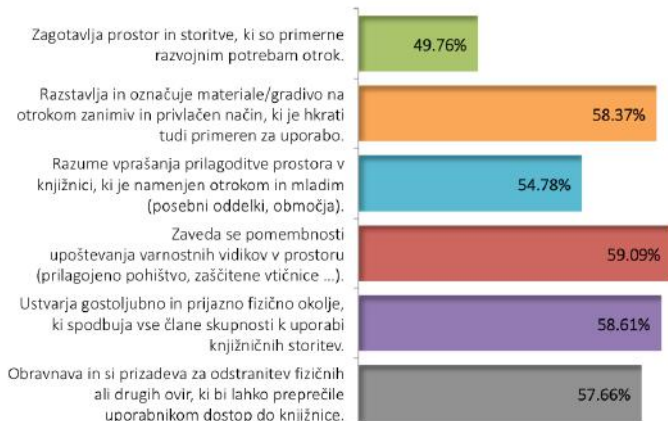
Sodeluje z družinami, vzgojno-izobraževalnimi institucijami, društvi in drugimi skupnostmi za potrebe promocije branja in pismenosti.

Mladinski knjižničar v svojem okolju sodeluje z družinami, vzgojno-izobraževalnimi institucijami, društvi in organizacijami, ki imajo podobne cilje, in v sodelovanju z njimi razvija storitve in programe za otroke in družine ter skrbi za promocijo branja in pismenosti. Anketirancem se zdi tudi pomembno, da se povezuje z ostalimi strokovnimi delavci, ki delajo z otroki in mladimi, da bi se seznanil z novimi gradivom, viri in tehnologijami. Žal jih le 10,75 % meni, da je za spodbujanje sodelovanja in odzivov bralcev treba uporabljati spletna orodja, čeprav ocenjujejo, da bi te veščine pri svojem delu potrebovali.

59,09%

14. Mladinski knjižničar goji prijazno in podporno okolje za otroke ter njihove družine, kar omogoča enostavnejši dostop do knjižničnih virov, programov in dejavnosti. V ta namen načrtuje knjižnične prostore, tako da:

Načrtovanje knjižničnih prostorov:

Zaveda se pomembnosti upoštevanja varnostnih vidikov v prostoru (prilagojeno pohištvo, zaščitene vtičnice ...).

Mladinski knjižničar ustvarja gostoljubno in prijazno fizično okolje, tako, da se zaveda pomembnosti upoštevanja varnostnih vidikov v prostoru in da razstavlja in označuje gradivo na otrokom zanimiv in privlačen način. Prostor, ki je namenjen otrokom in mladim, prilagaja razvojnim potrebam otrok. Pri tem si prizadeva za odstranitev fizičnih ali drugih ovir, ki bi uporabnikom lahko preprečile dostop do knjižnice.

Poznavanje zakonodaje:

Razume vprašanja zasebnosti in to upošteva pri svojem delu.

Najpomembnejše se anketirancem zdi, da mladinski knjižničar razume vprašanja zasebnosti in to upošteva pri svojem delu. Za doseg ciljev je pomembno učinkovito sodelovanje s kolegi, s katerimi naj določa cilje, razvija načrte in prioritete storitev mladinske knjižnice. Žal se le manjšemu deležu anketirancev zdi pomembna evalvacija storitev. Presenetljivo je tudi, da le 22,55 % pripisuje pomembnost poznavanju poslanstva, vizije in politike lastne organizacije ter zakonov in priporočil. Še manjši delež pa kot pomembno ocenjuje načrtovanje, upravljanje, nadziranje in ocenjevanje knjižnici razpoložljivih proračunskih sredstev.

Samoocenjevanje in strokovni razvoj:

Aktivno spremlja novosti in sodobne/aktualne trende na področju mladinskega knjižničarstva.

Iz najpogostejšega odgovora lahko sklepamo, da večina anketiranih spremlja novosti, s tem pa si ne olajša le vsakodnevne dela z uporabniki, ampak skrbi za svoj strokovni in poklicni razvoj. Drugi najpogostejši odgovor lepo podkrepi prvega, saj je mladinski knjižničar zavezan vseživljenjskemu učenju. Bolj zaskrbljujoče pa je, da samo 30,69 % anketirancev priznava vrednost profesionalnega mreženja in aktivnega sodelovanja v strokovnih združenjih. To je morda kar realen pokazatelj današnje slike mladinskega knjižničarstva pri nas in predstavlja izziv, da je treba nekaj spremeniti.

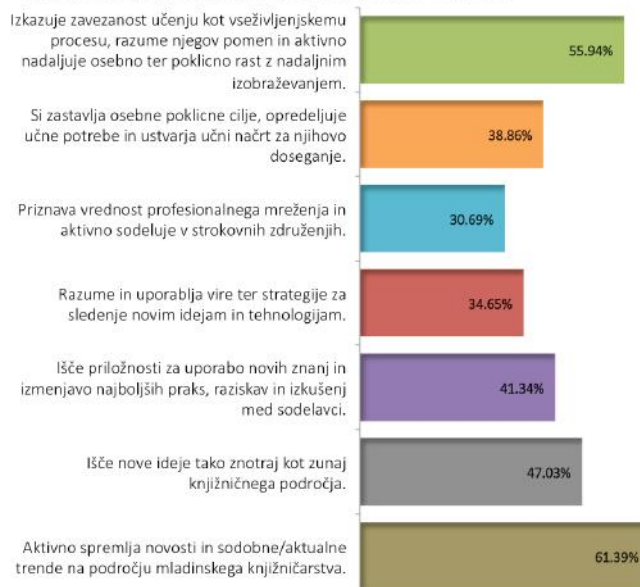
56,13%

15. Upravljalci mladinskih knjižnic bi morali poznati vso zakonodajo, ki vpliva na delovanje knjižnice, vključujoč zakonodajo o finančnem poslovanju, varstvu podatkov, zdravju in varnosti ter zaščitni in varovanju otrok. Dobro vodenje vključuje tudi odgovorno ravnanje z viri. V ta namen mladinski knjižničar:

61,39%

16. Mladinski knjižničar izvaja samoocenjevanje, je prilagodljiv in se stalno poslužuje priložnosti za strokovni razvoj. V ta namen:

Literarna SVE Tilka

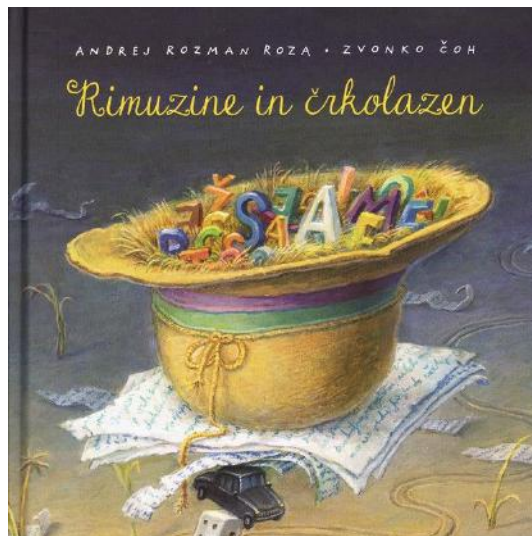
DOMAČE IN TUJE LITERARNE NAGRADE

NAGRADA VEČERNICA

NAGRADA:

Letošnji nagrajenec je pesnik in pisatelj Andrej Rozman Roza za knjigo Rimuzine in čkolazen. Knjigo je ilustriral Zvonko Čoh.

ŽIRIJA:

Iz lanske izvirne knjižne bere je izbirala žirija v sestavi dr. Igor Saksida (predsednik), Darka Tancer Kajnih, Kaja Bucik Vavpetič, Petra Vidali in dr. Dragica Haramija.

NOMINIRANCI:

- Boštjan Gorenc Pižama: Si že kdaj pokusil luno?. Ilustr.: Igor Šinkovec. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2019.
- Igor Karlovšek: Pobeg. Dob pri Domžalah: Miš, 2019.
- Vinko Möderndorfer: Babica za lahko noč. Ilustr.: Tanja Komadina. Dob pri Domžalah: Miš, 2019.
- Andrej Rozman Roza: Rimuzine in čkolazen. ilustr.: Zvonko Čoh. Mladinska knjiga, 2019.
- Peter Svetina: Timbuktu, timbuktu. Ilustr.: Igor Šinkovec. Dob pri domžalah: Miš, 2019.

Literarna SVE Tilka

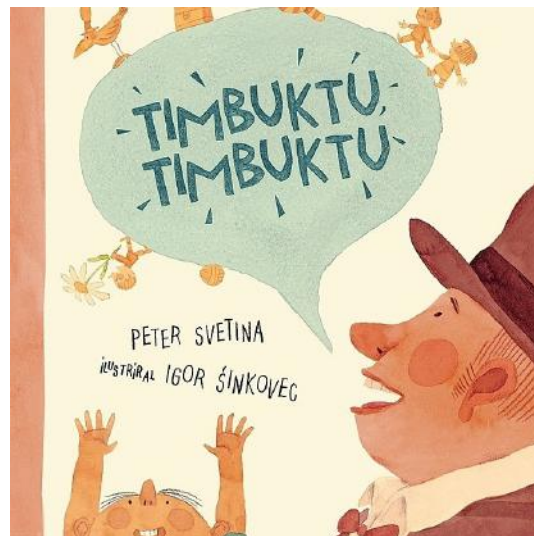
DOMAČE IN TUJE LITERARNE NAGRADE

NAGRADA KRISTINE BRENKOVE

NAGRADA:

Nagrado Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico je prejela slikanica Timbuktu, Timbuktu Petra Svetine z ilustracijami Igorja Šinkovca.

ŽIRIJA:

Darka Tancer Kajnih (predsednica), Maja Logar, Ciril Horjak in Zdravko Kafol (po funkciji) je pregledala 27 slikanic.

NOMINIRANCI:

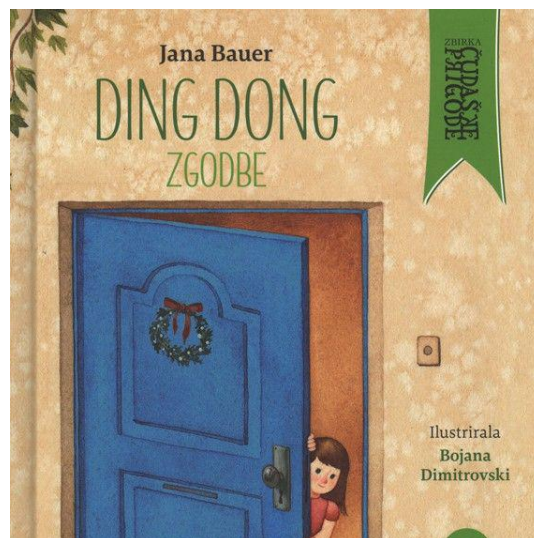
- Brane Mozetič: Ahil in Patrokles. Ilustr.: Ana Lucija Šarič. Založba Škuc, 2020.
- Damijan Stepančič: Baraga. Ilustr.: Damijan Stepančič. Ljubljana: Družina, 2020.
- Anja Štefan: Imam zelene čeveljčke. Ilustr.: Jelka Reichman. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2020.
- Milan Dekleva: Mala Alma na veliki poti. Ilustr.: Huiqin Wang. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2020.
- Helena Kraljič: Strašni Karlo. Ilustr.: Tina Dobrajc. Jezero: Morfemplus: 2020.
- Slavko Pregl: O fantu, ki je lepo pozdravljal. Ilustr.: Marjan Manček. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2020.
- Peter Svetina: Timbuktu, timbuktu. Ilustr.: Igor Šinkovec. Dob pri Domžalah: Miš založba, 2019.

Literarna SVE Tilka

DOMAČE IN TUJE LITERARNE NAGRADE

NAGRADA DESETNICA

NAGRADA:

Nagrado desetnica 2020 je prejela Jana Bauer za delo Ding dong zgodbe; ilustracije Bojana Dimitrovski.

ŽIRIJA:

Izbor del, ki ustrezajo Pravilniku o nagradi desetnica, je pripravila red. prof. dr. Dragica Haramija, o nominiranih delih pa je odločala žirija v sestavi: Neli Filipić (predsednica), Marko Kravos, Maša Ogrizek, Slavko Pregl in Ivo Stropnik.

NOMINIRANCI:

- Jana Bauer: Ding dong zgodbe,
- Cvetka Bevc: Božiček v ušesu,
- Jure Jakob: Tri vrane s platane: o živalih, otrocih in drevesih,
- Gaja Kos: Obisk,
- Vesna Radovanovič: Petelinček in osliček ali Petelinček se zaljubi,
- Andrej E. Skubic: Babi nima več telefona ali Golazni iz omare,
- Cvetka Sokolov: Bo res vse v redu? ali Tri čarovnije na noč,
- Bina Štampe Žmavc: Kraljična onkraj ogledala: pravljičnih devet in ena za nasmeh,
- Anja Štefan: Škratovske oči in
- Jani Virk: Brez imena.

Literarna SVE Tilka

DOMAČE IN TUJE LITERARNE NAGRADE

Letošnji dobitnici Andersenove nagrade sta ameriška pisateljica Jacqueline Woodson in švicarska ilustratorka Albertine.

Pisateljski opus Jacqueline Woodson sega vse od slikanic do mladinskega leposlovja. Za vsa njena dela so značilni lirični jezik, močni liki in neomajno upanje.

Albertine z neizmerno natančnostjo ustvarja risbe, ki so živahne in polne humorja.

V slovenščini imamo samo prevod knjige Zmago, avtorja Germana Zulloja, ki jo je ilustrirala Albertine.

Slovenska sekcija IBBY je za nagrado nominirala pisatelja Petra Svetino in ilustratorja Damijana Štepančiča. Peter Svetina se je uvrstil med osem nominirancev iz celega sveta.

Literarna SVE Tilka

DOMAČE IN TUJE LITERARNE NAGRADE

ALMA - SPOMINSKA NAGRADA ASTRID LINDGREN

Letošnjo spominsko nagrado Astrid Lindgren je prejela južnokorejska pisateljica in ilustratorka Baek Heena. Njene slikanice nam odpirajo vrata v svet čudovitega, njene izvirne tehnike in odličen občutek za materiale pa bogatijo slikanice.

Slovenska kandidata za nagrado ALMA 2020 sta bila Anja Štefan in Slavko Pregl.

Filmske slikanice Baek Heena z izvrstnim občutkom za materiale, izgled in geste uprizarjajo zgodbe o samoti in solidarnosti. V njenih vznemirljivih miniaturnih svetovih se zblizujejo kruhovi oblaki in lune iz sorbeta, živali, vile kopeli in ljudje. Njeno delo predstavlja vstop v čudovitost: čutno, vrtoglavo in ostro.

Citat žirije

Vir: <http://www.korea.net/NewsFocus/Culture/view?articleId=183877>.

SeM@FCRE

ANEKNOTE IN PRIGODE, KI JIH VSI DOBRO POZNAMO

You'd better be safe, you'd better be smart.
Stay on the broom, but stay well apart.

Artwork and verse © Axel Scheffler and Julia Donaldson 2020, based on characters from *Room on the Broom* © 2001 (Macmillan Children's Books).

Dobro poznana avtorja slikanic o Zverjascu Axel Scheffler in Julia Donaldson sta v času pandemije ustvarila serijo zabavnih ilustracij, ki si jih lahko ogledate na spodnji povezavi:

<https://www.theguardian.com/books/gallery/2020/apr/04/gruffalo-axel-scheffler-and-julia-donaldsons-coronavirus-cartoons>.

SeM@FoR

SEKCIJA ZA MLADINSKO KNJIŽNIČARSTVO

SeM@FoR

1

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ

Sekcija za mladinsko knjižničarstvo

GLAVNA UREDNICA

Urška Bonin

UREDNIŠKI ODBOR

Urška Bonin (predsednica), Maja Kenda, Lavra Tinta,
Liljana Klemenčič, Lea Hedl

JEZIKOVNI PREGLED

Tjaša Jazbec, Mojca Vilfan

OBLIKOVANJE

Urška Bonin

FOTOGRAFIJE

so last Mestne knjižnice Kranj,
Mestne knjižnice Ljubljana, Mariborske knjižnice in
Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper

KONTAKT

zasemafor@gmail.com

NOVEMBER 2020

www.zbds-zveza.si

